

Crna Gora
Vlada Crne Gore

CRNA GORA
SKUPŠTINA CRNE GORE

PRIMLJENO:	29.12.	20 21. GOD.
KLASIFIKACIONI BROJ:	15-3/21-1	
VEZA:		
EFA:	398xxvii	
VRACENIČA:	PRILOG:	

Br: 04-6226

13. decembar 2021. godine

SKUPŠTINA CRNE GORE

Gospodin mr Aleksa Bečić, predsjednik

Vlada Crne Gore, na sjednici od 1. decembra 2021. godine, utvrdila je **PREDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE**, koji Vam u prilogu dostavljamo radi stavljanja u proceduru Skupštine Crne Gore.

Za predstavnike Vlade koji će učestvovati u radu Skupštine i njenih radnih tijela, prilikom razmatranja Predloga ovog zakona, određeni su **MLADEN BOJANIĆ**, ministar kapitalnih investicija i **VLADIMIR DURUTOVIĆ**, generalni direktor Direktorata za energetiku i energetske efikasnosti u Ministarstvu kapitalnih investicija.

PREDSJEDNIK
Prof. dr Zdravko Krivokapić, s. r.

ZAKON

O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE

Član 1

U Zakonu o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list CG", br. 57/14 i 25/19) član 5 mijenja se i glasi:

"Politika energetske efikasnosti utvrđuje se i sprovodi u skladu sa:

- Nacionalnim energetske i klimatskim planom Crne Gore;
- planom rekonstrukcije službenih zgrada i
- programima i planovima poboljšanja energetske efikasnosti."

Član 2

U članu 6 stav 2 riječi: "akcionim planom" zamjenjuju se riječima: "Nacionalnim energetske i klimatskim planom".

Poslije stava 2 dodaje se novi stav koji glasi:

"Indikativni cilj energetske efikasnosti sadrži i cilj obavezne kumulativne uštede energije, koji predstavlja uštedu energije u finalnoj potrošnji, i proračunava se kao zbir godišnjih ušteda u određenom vremenskom periodu."

Dosadašnji stav 3 postaje stav 4.

Član 3

Član 7 briše se.

Član 4

Član 7a mijenja se i glasi:

"Radi podsticanja i obezbjeđenja investicija za unapređenje energetske efikasnosti zgrada, Ministarstvo izrađuje Studiju unapređenja energetske efikasnosti zgrada.

Studija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- pregled fonda zgrada;
- pregled isplativih mjera energetske efikasnosti za zgrade u zavisnosti od vrste i namjene zgrada i klimatskih uslova;
- pregled podsticajnih mjera za finansiranje radova na rekonstrukciji, odnosno adaptaciji zgrada, radi unapređenja njihovih energetske karakteristika;
- pregled mjera koje su usmjerene na fond zgrada sa energetske karakteristika koje ne ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske efikasnosti i kojima se doprinosi postizanju širih socijalno-ekonomskih koristi;
- dugoročne projekcije za usmjeravanje investicija u unapređenje energetske efikasnosti zgrada;
- plan sa predlogom prioriteta mjera i indikatora za praćenje napretka;
- procjenu očekivanih ušteda energije i drugih koristi koji su rezultat unapređenja energetske efikasnosti zgrada.

Nacionalni energetske i klimatske plan se izrađuje u skladu sa studijom iz stava 1 ovog člana. "

Član 5

U članu 8 stav 4 riječi: "akcionog plana iz člana 7 ovog zakona" zamjenjuje se riječima: "Nacionalnog energetske i klimatske plana".

Član 6

U članu 11 stav 1 mijenja se i glasi:

"Program poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave, u skladu sa Nacionalnim energetske i klimatske planom za period od tri godine."

Član 7

U nazivu člana 12 i stavu 1 i članu 13 st. 1 i 2 riječ "akcionim planom" zamjenjuje se riječima: "Nacionalnim energetske i klimatskim planom".

Član 8

U članu 13a stav 1 riječi: "indikativnog cilja" zamjenjuju se riječima : "postizanju cilja iz člana 6 ovog zakona".

Član 9

U članu 18 stav 1 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu."

Član 10

U članu 19 stav 3 alineja 3 tačka-zarez se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: "najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu,".

Član 11

Član 22 mijenja se i glasi:

"Obaveza velikih pravnih lica

Član 22

Pravna lica koja su u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo razvrstana kao velika pravna lica, dužna su da sprovedu energetske pregled svojih objekata najmanje jednom u četiri godine, ili uspostave sertifikovani sistem upravljanja energijom, koji uključuje energetske pregled.

Pravno lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da:

- dostavi Ministarstvu izvještaj o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije, putem informacionog sistema iz člana 13a ovog zakona, najkasnije do 1. marta tekuće za prethodnu godinu;
- čuva izvještaj o sprovedenom energetskom pregledu najmanje deset godina."

Član 12

U članu 28 stav 1 riječi: "sa kotlovima ukupne nominalne toplotne snage 20 kW" zamjenjuju se riječima: "nominalne toplotne snage 70 kW".

U stavu 2 riječi: "snage 12kW" zamjenjuju se riječima: "snage 70 kW".

Član 13

U članu 30 stav 1 na kraju alineje 2 tačka se zamjenjuje zarezom i dodaju riječi: " i sertifikat o završenoj obuci za energetske preglede izdat od strane Ministarstva."

Član 14

U članu 36 stav 1 alineja 3 briše se.

Dosadašnja alineja 4 postaje alineja 3.

Član 15

U članu 37 stav 4 poslije riječi "pregledu" zarez se briše i dodaju riječi: "u elektronskoj formi".

Član 16

U članu 39 stav 4 poslije riječi: " izdatog sertifikata" dodaju se riječi: "i dokaz o uplaćenju naknade za izdavanje sertifikata".

U stavu 6 poslije riječi "sertifikuju" dodaju se zarez i riječi: "visinu naknade za izdavanje sertifikata".

Član 17

U članu 41 poslije stava 1 dodaje se novi stav koji glasi:

“Izuzetno od stava 1 ovog člana, za prostore namijenjene za poslovanje u stambeno-poslovnim objektima kojima nije određena namjena, sertifikat o energetske karakteristika zgrade investitor dostavlja prilikom privođenja prostora namjeni.“

Član 18

U članu 53 stav 1 tač. 2, 3 i 4 mijenjaju se i glase:

“ 2) ne sprovodi energetski pregled svojih objekata najmanje jednom u četiri godine ili ne uspostavi sertifikovan sistem upravljanja energijom (član 22 stav 1);

3) ne planira i ne sprovodi mjere za efikasno korišćenje energije i/ili ne izvještava Ministarstvo o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije na način definisan članom 13a (član 22 stav 2);

4) ne čuva izvještaj o sprovedenom energetskom pregledu (član 22 stav 3);“.

Član 19

U članu 54 stav 1 tačka 1 mijenja se i glasi:

“ 1) u skladu sa Nacionalnim energetske i klimatske planom nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne donese program poboljšanja energetske efikasnosti za period od tri godine (član 11 stav 1) ;“.

Član 20

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objave u “Službenom listu Crne Gore“.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV

Ustavni osnov za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije sadržan je u članu 16 stav 1 tačka 5 Ustava Crne Gore, kojim je propisano da se zakonom, u skladu sa Ustavom, uređuju i druga pitanja od interesa za Crnu Goru.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

Izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije se pristupilo kako bi se postojeće zakonsko rješenje unaprijedilo prevashodno u dijelu:

- usaglašavanja sa EU pravnim okvirom sa ciljem uvođenja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana kao ključnog planskog dokumenta u oblasti energetske efikasnosti i
- poboljšanja pravnog osnova za i bolju primjenu postojećih i donošenje budućih podzakonskih akata, posebno po pitanju uređivanja problematike energetske efikasnosti u zgradama.

III. USAGLAŠENOST SA EVROPSKIM ZAKONODAVSTVOM I POTVRĐENIM MEĐUNARODNIM KONVENCIJAMA

Zakon o efikasnom korišćenju energije ("Službeni list CG", broj 57/14 i 25/19) je usaglašen sa ključnim zahtjevima relevantnih direktiva Evropske Unije iz oblasti energetske efikasnosti.

IV. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

U članu 1 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 5 važećeg zakona, sa ciljem uvođenja Nacionalnog energetskog i klimatskog plana kao ključnog planskog dokumenta u oblasti energetske efikasnosti.

U članu 2 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 6 važećeg zakona na način da se umjesto akcionog plana energetske efikasnosti uvodi Nacionalni energetski i klimatski plan kao ključni planski dokument u oblasti energetske efikasnosti, a kojim će biti definisan i novi indikativni cilj energetske efikasnosti.

U članu 3 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se brisanje člana 7 važećeg zakona kojim se ukida Akcioni plan energetske efikasnosti. Umjesto Akcionog plana članom 1 je Nacionalni energetski i klimatski plan uveden kao ključni planski dokument u oblasti energetske efikasnosti.

U članu 4 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 7a važećeg zakona na način da se Strategija razvoja energetike zamjenjuje Nacionalnim energetskim i klimatskim planom, kao ključnim planskim dokumentom u oblasti energetske efikasnosti. Takođe je izvršeno upodobljavanje sadržaja Studije unapređenja energetske efikasnosti zgrada u skladu sa zahtjevima inovirane Direktive o energetskim karakteristikama zgrada (Direktiva (EU) 2018/844).

U članu 5 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 8 važećeg zakona na način da se akcioni plan zamjenjuje Nacionalnim energetski i klimatskim planom.

U članu 6 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 11 stava 1 važećeg zakona na način da se strategija i akcioni plan energetske efikasnosti zamjenjuju sa Nacionalnim energetskim i klimatskim planom, kao ključnim planskim dokumentom u oblasti energetske efikasnosti.

U članu 7 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena naziva i stava 1 člana 12 kao i stavova 1 i 2 člana 13 važećeg zakona na način da se akcioni plan zamjenjuje Nacionalnim energetskim i klimatskim planom.

U članu 8 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 13a važećeg zakona na način da se indikativni cilj zamjenjuje sa ciljevima energetske efikasnosti iz člana 6 Zakona o efikasnom korišćenju energije, zbog proširenja ciljeva koje treba ostvariti u oblasti energetske efikasnosti.

U članu 9 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 18 važećeg zakona na način da se definiše jasan rok za realizaciju obaveze dostave podataka o realizovanim mjerama putem informacionog sistema za monitoring i verifikaciju ušteda energije, od strane snabdjevača energijom, odnosno distributera energenata.

U članu 10 izmjena i dopuna Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 19, stava 3 alineje 3 važećeg zakona na način da se definiše jasan rok za realizaciju obaveze dostave podataka o realizovanim mjerama putem informacionog sistema za monitoring i verifikaciju ušteda energije od strane subjekata javnog sektora.

Članom 11 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije mijenja se član 22 važećeg zakona i umjesto za velike potrošača energije uvode obaveze u oblasti energetske efikasnosti za

velika pravna lica (razvrstana u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo), a u skladu sa zahtjevima Direktive o energetskej efikasnosti (Direktiva (EU) 2012/27).

U članu 12 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 28 važećeg zakona zbog promjena vrijednosti nominalne toplotne snage za sprovođenje redovnih energetskih pregleda za grijanje i klimatizaciju, a u skladu sa zahtjevima inovirane Direktive o energetskim karakteristikama zgrada (Direktiva (EU) 2018/844).

U članu 13 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 30 važećeg zakona u cilju priznavanja sertifikata o završenoj obuci za energetske preglede koji su u prethodnom periodu izdati od strane Ministarstva.

U članu 14 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 36 važećeg zakona, na način da se briše odredba za oduzimanje ovlašćenja za vršenje energetskih pregleda u slučaju da kvalifikovano lice bude osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci.

U članu 15 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 37 važećeg zakona u cilju preciziranja načina dostavljanja izvještaja.

U članu 16 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 39 stava 4 važećeg zakona na način da se uvodi obaveza plaćanja odgovarajuće naknade za ovlašćena lica koja izdaju energetske sertifikate zgrada.

U članu 17 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 41 važećeg zakona u cilju definisanja procedure pribavljanja sertifikata za prostore namijenjene za poslovanje u stambeno-poslovnim objektima, jer njihovo privođenje namjeni može kasniti u odnosu na stambeni dio objekta.

U članu 18 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 53 važećeg zakona kako bi se upodobile kaznene odredbe za velika pravna lica iz člana 11.

U članu 19 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se izmjena člana 54 stav 1 tačka 1 važećeg zakona na način da se Strategija i akcioni plan zamjenjuju Nacionalnim energetskim i klimatskim planom, kao ključnim planskim dokumentom u oblasti energetske efikasnosti.

U članu 20 Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije vrši se dopuna važećeg zakona novim članom 55b u cilju utvrđivanja roka za donošenje podzakonskih akata.

U članu 21 reguliše se rok stupanja na snagu ovoga zakona.

V.PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA SPROVOĐENJE ZAKONA

Predmetni propis ne iziskuje obezbjeđenje finansijskih sredstva iz budžeta.

VI. PREFLED ODREDAKA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE (»SLUŽBENI LIST CG«, BR. 57/14 I 25/19) ČIJE IZMJENE I DOPUNE SE PREDLAŽU

Planovi

Član 5

Politika energetske efikasnosti utvrđuje se i sprovodi u skladu sa:

- strategijom razvoja energetike (u daljem tekstu: Strategija) koja se donosi u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast energetike;
- akcionim planom energetske efikasnosti (u daljem tekstu: akcioni plan);
- godišnjim operativnim planom poboljšanja energetske efikasnosti i
- programima i planovima poboljšanja energetske efikasnosti.

Indikativni cilj

Član 6

Planirana ušteda finalne potrošnje energije na nivou Crne Gore izraava se u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnoj jedinici i u procentima u odnosu na prosjenu finalnu potrošnju energije i utvrđuje kao indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti.

Indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti utvrđuje se akcionim planom.

Indikativni cilj iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu metodologije koju utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove energetske efikasnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo).

Studija unapređenja energetske efikasnosti zgrada

Član 7a

Radi obezbjeđenja investicija za unapređenje energetske efikasnosti zgrada, Ministarstvo izrađuje Studiju unapređenja energetske efikasnosti zgrada.

Studija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži:

- pregled fonda zgrada;
- pregled isplativih mjera energetske efikasnosti za zgrade u zavisnosti od vrste i namjene zgrada i klimatskih uslova;
- pregled podsticajnih mjera za finansiranje radova na rekonstrukciji, odnosno adaptaciji zgrada, radi unapređenja njihovih energetske karakteristika;
- dugoročne projekcije za usmjeravanje investicija u unapređenje energetske efikasnosti zgrada od strane pojedinca, građevinske industrije i finansijske institucije;
- procjenu očekivanih ušteda energije i drugih koristi.

Strategija se izrađuje u skladu sa ciljevima, preporukama, smjernicama i zaključcima studije iz stava 1 ovog člana.

Poboljšanje energetske efikasnosti u državnim službenim zgradama

Član 8

Službene zgrade u državnoj svojini koje koriste državni organi moraju ispunjavati minimalne zahtjeve energetske efikasnosti u skladu sa članom 26 stav 6 ovog zakona.

Ministarstvo u saradnji sa organom uprave nadležnim za poslove imovine priprema predlog plana rekonstrukcije službenih zgrada iz stava 1 ovog člana.

Plan rekonstrukcije iz stava 2 ovog člana donosi Vlada za period od tri godine.

Sprovođenje plana rekonstrukcije iz stava 2 ovog člana prati Ministarstvo i izvještaj o njegovom sprovođenju dostavlja Vladi, u okviru izvještaja o sprovođenju akcionog plana iz člana 7 ovog zakona.

Zgrade i dinamika realizacije mjera iz stava 1 ovog člana utvrđuju se propisom Vlade.

Program poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 11

Program poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave u skladu sa Strategijom i akcionim planom donosi nadležni organ jedinice lokalne samouprave za period od tri godine.

Program iz stava 1 ovoga člana sadrži:

- 1) predlog mjera energetske efikasnosti na području jedinice lokalne samouprave koji obuhvata:
 - plan adaptacije i održavanja zgrada koje za obavljanje djelatnosti koriste organi lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač lokalna samouprava, sa ciljem poboljšanja energetske efikasnosti;
 - planove unapređenja sistema komunalnih usluga (javna rasvjeta, vodosnabdijevanje, upravljanje otpadom i dr.) i saobraćaja radi poboljšanja energetske efikasnosti;
 - specifične mjere energetske efikasnosti u zgradama koje su zaštićene kao kulturno dobro i sl.;
 - druge mjere energetske efikasnosti koje će se sprovesti na području lokalne samouprave;
- 2) dinamiku i način sprovođenja mjera energetske efikasnosti i
- 3) sredstva potrebna za sprovođenje programa, izvore i način njihovog obezbjeđivanja.

Bliži sadržaj programa iz stava 1 ovog člana, utvrđuje se propisom koji donosi Ministarstvo.

Usklađenost programa poboljšanja energetske efikasnosti sa akcionim planom

Član 12

Jedinica lokalne samouprave dostavlja predlog programa poboljšanja energetske efikasnosti Ministarstvu radi davanja mišljenja o usklađenosti sa akcionim planom.

Prilikom usvajanja programa poboljšanja energetske efikasnosti razmatra se i mišljenje Ministarstva.

Finansiranje mjera energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave

Član 13

Finansiranje mjera energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave može se obezbijediti iz budžeta Crne Gore za mjere iz programa poboljšanja energetske efikasnosti jedinice lokalne samouprave koji je usklađen sa akcionim planom.

Pojedine mjere energetske efikasnosti jedinica lokalne samouprave može da finansira iz sopstvenih izvora i ako nijesu utvrđeni programom poboljšanja energetske efikasnosti, pod uslovom da nijesu u suprotnosti sa akcionim planom.

Informacioni sistem za monitoring i verifikaciju ušteda energije

Član 13a

Radi praćenja realizacije mjera energetske efikasnosti kojima se doprinosi postizanju indikativnog cilja, Ministarstvo vodi informacioni sistem za monitoring i verifikaciju ušteda energije.

Informacioni sistem iz stava 1 ovog člana, sadrži podatke utvrđene propisom koji donosi Ministarstvo.

Program poboljšanja energetske efikasnosti snabdjevača energijom i distributera energenata

Član 18

Snabdjevač energijom, odnosno distributer energenata dužan je da utvrdi program poboljšanja energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca, sprovodi mjere predviđene programom i izvještava Ministarstvo o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije, putem informacionog sistema iz člana 13a ovog zakona.

Program iz stava 1 ovog člana donosi se za period od tri godine i naročito sadrži:

- mjere za poboljšanje energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca;
- dinamiku i način realizacije mjera;
- sredstva potrebna za sprovođenje mjera i način njihovog obezbjeđivanja;
- planirane uštede energije po osnovu realizacije mjera energetske efikasnosti i
- metodologiju za mjerenje ušteda postignutih realizacijom mjera.

Snabdjevač energijom, odnosno distributer energenata dužan je da predlog programa poboljšanja energetske efikasnosti dostavi Ministarstvu radi davanja saglasnosti.

Obaveze javnog sektora

Član 19

Organi državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava, dužni su da upravljaju energijom u objektima ili djelovima objekata za koje plaćaju troškove za energiju.

Upravljanje energijom iz stava 1 ovog člana obuhvata praćenje i analizu potrošnje energije i vode, sprovođenje energetskih pregleda, planiranje i sprovođenje mjera energetske efikasnosti i izvještavanje o ostvarenim rezultatima.

Radi upravljanja energijom, subjekti iz stava 1 ovog člana, dužni su da:

- odrede lice odgovorno za upravljanje energijom i o tome obavijeste Ministarstvo;
- vode evidenciju o potrošnji energije i vode, ukupno i pojedinačno po objektima;
- izvještavaju Ministarstvo o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i ostvarenim uštedama energije, putem informacionog sistema iz člana 13a ovog zakona;
- upoznaju zaposlene sa mjerama energetske efikasnosti i načinom njihove primjene.

Način uspostavljanja sistema za upravljanje energijom, organizacionu strukturu, način obračuna i naplate postignutih ušteda energije i druga pitanja od značaja za upravljanje energijom u objektima ili djelovima objekata iz stava 1 ovog člana, utvrđuju se propisom koji donosi Vlada.

Bliže mjere energetske efikasnosti iz stava 2 ovog člana i smjernice za njihovo sprovođenje utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Obaveze velikog potrošača

Član 22

Veliki potrošač je dužan da:

- odredi lice odgovorno za upravljanje energijom i o tome obavijesti Ministarstvo;
- planira i sprovodi mjere za efikasno korišćenje energije i izvještava Ministarstvo o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije, putem informacionog sistema iz člana 13a ovog zakona;

- vodi evidenciju o potrošnji energije i vode ukupno i pojedinačno po objektima.

Veliki potrošač iz stava 1 ovog člana je privredno društvo, druga organizacija ili lice čija je pretežna djelatnost u proizvodnom sektoru, sektoru trgovine i usluga i čija ukupna godišnja potrošnja primarne energije prelazi 10.000 MWh.

Potrošač energije čija godišnja potrošnja energije dostigne nivo, odnosno veliki potrošač čija se potrošnja energije smanji ispod nivoa iz stava 1 ovog člana, dužan je da promjenu potrošnje energije prijavi Ministarstvu u roku od 30 dana, od isteka godine u kojoj je promjena nastala.

Na osnovu prijave iz stava 3 ovog člana, Ministarstvo vodi evidenciju velikih potrošača.

Za potrošača energije koji dostigne nivo potrošnje energije iz stava 2 ovog člana, Ministarstvo će donijeti rješenje o upisu u evidenciju velikih potrošača i velikom potrošaču naložiti da preduzme mjere iz stava 1 ovog člana.

Potrošač energije utvrđuje ukupnu godišnju potrošnju primarne energije iz stava 1 ovog člana u skladu sa metodologijom utvrđenu propisom koji donosi Ministarstvo.

Redovni energetske pregled sistema

Član 28

Vlasnik sistema grijanja sa kotlovima ukupne nominalne toplotne snage 20 kW i veće dužan je da obezbijedi sprovođenje redovnih energetskih pregleda sistema za grijanje.

Vlasnik sistema za klimatizaciju nominalne rashladne snage 12 kW i veće dužan je da obezbijedi sprovođenje redovnih energetskih pregleda sistema za klimatizaciju.

Način i rokovi vršenja redovnih energetskih pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, kao i sadržaj izvještaja o izvršenom energetskom pregledu utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Uslovi za sticanje ovlašćenja za vršenje energetskog pregleda

Član 30

Ovlašćenje za vršenje energetskog pregleda zgrada može steći privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice koje:

- je registrovano u Centralnom registru privrednih subjekata (u daljem tekstu: CRPS) za obavljanje, jedne od sledećih djelatnosti: projektovanje, građenje, stručni nadzor nad građenjem, revizija projektne dokumentacije i stručne poslove iz oblasti energetike;

- ima na neodređeno vrijeme zaposleno lice sa VII 1 nivoom kvalifikacija obrazovanja elektroenergetske, mašinske, građevinske ili arhitektonske struke sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci na poslovima projektovanja, građenja, stručnog nadzora nad građenjem, revizije projektne dokumentacije, ispitivanja energetskih postrojenja ili instalacija i koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskih pregleda zgrada (u daljem tekstu: kvalifikovano lice za vršenje energetskih pregleda zgrada).

Ovlašćenje za vršenje energetskog pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju može steći privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice koje pored uslova iz stava 1 alineja 1 ovog člana ima na neodređeno vrijeme zaposleno lice sa završenom visokom stručnom spremom mašinske struke sa najmanje pet godina radnog iskustva u struci na poslovima projektovanja, rukovođenja i stručnog nadzora nad ugradnjom termotehničkih postrojenja ili instalacija, ispitivanja energetskih postrojenja ili instalacija i koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskih pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju (u daljem tekstu: kvalifikovano lice za vršenje energetskih pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju).

Ovlašćeno lice za vršenje energetskih pregleda zgrada iz stava 1 ovog člana može da vrši redovne energetske preglede sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, ako ima zaposleno lice mašinske struke na neodređeno vrijeme koje ima potvrdu o položenom stručnom ispitu za vršenje energetskih pregleda zgrada.

Radi dobijanja ovlašćenja za vršenje energetskog pregleda zgrade odnosno energetskog pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, privredno društvo, preduzetnik ili pravno lice, podnosi zahtjev za dobijanje ovlašćenja, sa dokumentacijom kojom se dokazuje ispunjenost uslova iz st. 1, 2 i 3 ovog člana. Sadržaj zahtjeva iz stava 4 ovog člana i dokumentacija koja se prilaže uz zahtjev utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Ispunjenost uslova iz st. 1, 2 i 3 ovog člana utvrđuje i ovlašćenje za vršenje energetskog pregleda izdaje Ministarstvo.

Oduzimanje ovlašćenja

Član 36

Ovlašćenje za vršenje energetskeg pregleda Ministarstvo će oduzeti ako:

- se utvrdi da je ovlašćenje izdato na osnovu netačnih i neistinitih podataka;
- ovlašćeno lice obavlja energetske preglede suprotno ovom zakonu;
- kvalifikovano lice za vršenje energetskeg pregleda zgrade ili kvalifikovano lice za vršenje energetskeg pregleda sistema za grijanja i sistema za klimatizaciju, bude osuđeno na bezuslovnu kaznu zatvora u trajanju od najmanje šest mjeseci;
- ovlašćeno lice prestane da ispunjava uslove na osnovu kojih je steklo ovlašćenje.

Obaveze ovlašćenog lica

Član 37

Ovlašćeno lice dužno je da energetskeg pregled vrši u skladu sa ovim zakonom, tehničkim propisima i pravilima struke.

Ovlašćeno lice dužno je da vodi evidenciju i čuva izvještaje o izvršenim energetskeg pregledima najmanje deset godina od dana izvršenog energetskeg pregleda.

Ovlašćeno lice dužno je da sačini i dostavi godišnji izvještaj o izvršenim energetskeg pregledima Ministarstvu, do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu.

Ovlašćeno lice dužno je da na zahtjev Ministarstva dostavi kopiju izvještaja o izvršenom energetskeg pregledu, u roku od osam dana, od dana dostavljanja zahtjeva.

Sertifikat o energetskeg karakteristikama zgrade

Član 39

Na osnovu izvještaja o izvršenom energetskeg pregledu zgrade ovlašćeno lice izdaje sertifikat o energetskeg karakteristikama zgrade.

Sertifikat iz stava 1 ovog člana, naročito sadrži:

- referentne vrijednosti specifične potrošnje energije prema namjeni i vrsti zgrade;
- vrijednost specifične potrošnje energije zgrade i
- preporuke mjera za poboljšanje energetske efikasnosti.

Sertifikat iz stava 1 ovog člana izdaje se na period od deset godina.

Ovlašćeno lice koje je izvršilo energetskeg pregled zgrade dužno je da primjerak izdatog sertifikata dostavi Ministarstvu u roku od osam dana, od dana izdavanja sertifikata.

Registar izdatih sertifikata vodi Ministarstvo.

Metodologiju sertifikovanja zgrada, referentne vrijednosti specifične potrošnje energije prema namjeni i vrsti zgrade, sadržaj sertifikata o energetskeg karakteristikama zgrade, vrste zgrada koje se ne sertifikuju i sadržaj i način vođenja registra sertifikata o energetskeg karakteristikama zgrade utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.

Obaveze investitora

Član 41

Sertifikat o energetskeg karakteristikama zgrade, investitor je dužan da dostavi stručnom nadzoru prije izrade konačnog izvještaja o izvršenom stručnom nadzoru.

Član 53

Novčanom kaznom u iznosu od 3.000 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice ako:

- 1) ne utvrdi program poboljšanja energetske efikasnosti kod krajnjih kupaca i ne sprovodi mjere predviđene programom (član 18 stav 1);
- 2) ne odredi lice odgovorno za upravljanje energijom i o tome ne obavijesti Ministarstvo (član 22 stav 1 alineja 1);
- 3) ne planira i ne sprovodi mjere za efikasno korišćenje energije i/ili ne izvještava Ministarstvo o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije na način definisan članom 13a (član 22 stav 1 alineja 2);
- 4) ne vodi evidenciju o potrošnji energije i vode ukupno i pojedinačno po objektima (član 22 stav 1 alineja 3);
- 5) ne obezbijedi krajnjim kupcima odgovarajuće uređaje za mjerenje potrošnje energije iz člana 24 stav 1 ovog zakona;
- 6) krajnjem kupcu u računu ne iskaže odgovarajuće podatke propisane članom 24 stav 3 ovog zakona;
- 7) ne dostavi Ministarstvu podatke o potrošnji energije, energenata i vode u propisanom roku (član 25 st. 1 i 2);

- 8) ne obezbijedi ovlaštenom licu podatke i uslove za nesmetano vršenje energetskeg pregleda (član 27 stav 4);
 - 9) ne obezbijedi sprovođenje redovnih energetskeg pregleda sistema za grijanje ili sistema za klimatizaciju (član 28 st. 1 i 2);
 - 10) ne vodi evidenciju o obavljenim energetskeg pregledima ili ne čuva dokumentaciju o izvršenim pregledima u propisanom roku (član 37 stav 2);
 - 11) ne dostavi Ministarstvu izvještaj o izvršenim energetskeg pregledima u propisanom roku (član 37 stav 3);
 - 12) vrši energetskeg pregled suprotno članu 38 ovog zakona;
 - 13) ne dostavi primjerak izdatog sertifikata Ministarstvu u propisanom roku (član 39 stav 4);
 - 14) ne pribavi sertifikat o energetskeg karakteristikama zgrade (član 40 stav 1 al. 1, 2 i 4);
 - 15) ne obezbijedi izlaganje sertifikata o energetskeg karakteristikama zgrade (član 43);
 - 16) stavlja na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije bez istaknute oznake energetske efikasnosti (član 44);
 - 17) ne izradi tehničku specifikaciju, oznaku energetske efikasnosti i tehničku dokumentaciju za proizvod koji utiče na potrošnju energije (član 45);
 - 18) stavlja na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije suprotno članu 46 ovog zakona;
 - 19) prodaje, iznajmljuje ili izlaže radi prodaje proizvode koji utiču na potrošnju energije suprotno članu 47 ovog zakona;
 - 20) stavlja na tržište proizvode koji utiču na potrošnju energije suprotno članu 48 stav 1 ovog zakona.
- Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 ovog člana i odgovorno lice u pravnom licu.
- Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 tač. 9, 10 i 15 ovog člana, fizičko lice.
- Novčanom kaznom u iznosu od 300 eura do 3.000 eura kazniće se za prekršaj iz stava 1 tač. 9 do 21 ovog člana, preduzetnik.

Član 54

Novčanom kaznom u iznosu od 150 eura do 1.300 eura kazniće se za prekršaj odgovorno lice u državnom organu, organu uprave, organu lokalne samouprave i lokalne uprave ako:

- 1) u skladu sa Strategijom i akcionim planom nadležni organ jedinice lokalne samouprave ne donese program poboljšanja energetske efikasnosti za period od tri godine (član 11 stav 1);
- 2) organ državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava ne upravlja energijom u objektima ili djelovima objekata za koje plaća troškove za energiju (član 19 stav 1);
- 3) organ državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava ne dostavi u centralni informacioni sistem energetske efikasnosti koji vodi Ministarstvo podatke o objektima ili djelovima objekata za koje plaća troškove za isporučenu energiju i vodu i podatke o godišnjoj potrošnji energije i vode ili to ne učini do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu (član 23 stav 1);
- 4) naručilac energetskeg pregleda ne obezbijedi ovlaštenom licu podatke i uslove za nesmetano vršenje energetskeg pregleda (član 27 stav 4);
- 5) vlasnik sistema grijanja sa kodovima ukupne nominalne toplotne snage 20 kW i veće ne obezbijedi sprovođenje redovnih energetskeg pregleda sistema za grijanje (član 28 stav 1);
- 6) vlasnik sistema za klimatizaciju nominalne rashladne snage 12 kW i veće ne obezbijedi sprovođenje redovnih energetskeg pregleda sistema za klimatizaciju (član 28 stav 2);
- 7) organ državne uprave, jedinice lokalne samouprave i javne službe čiji je osnivač država, odnosno lokalna samouprava za objekte u državnoj svojini kojima upravlja ne pribavi sertifikat o energetskeg karakteristikama zgrade (član 40 stav 1 alineja 3);
- 8) subjekti iz člana 40 stav 1 al. 3 i 4 na vidnom mjestu zgrade ne postavie tablu sa osnovnim podacima iz sertifikata o energetskeg karakteristikama zgrade, u roku od 30 dana od dana izdavanja sertifikata (član 43).

IZVJEŠTAJ O SPROVEDENOJ ANALIZI PROCJENE UTICAJA PROPISA	
PREDLAGAČ	MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
NAZIV PROPISA	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije
1. Definisanje problema • Koje probleme treba da riješi predloženi akt? • Koji su uzroci problema? • Koje su posljedice problema? • Koji su subjekti oštećeni, na koji način i u kojoj mjeri? • Kako bi problem evoluirao bez promjene propisa ("status quo" opcija)?	
• Predlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije treba da riješi sljedeće probleme: - Unošenje odredbi o integrisanim ciljevima i Nacionalnom energetske i klimatskom planu (umjesto Akcionog plana energetske efikasnosti), - Obaveza izrade Studije unapređenja energetske efikasnosti zgrada (član 4 Direktive o energetske efikasnosti), - Uključenje cilja obavezne kumulativne uštede energije kao dio indikativnog cilja energetske efikasnosti (član 7 Direktive o energetske efikasnosti), koji će se implementirati kroz Nacionalni energetske i klimatski plan, - Ažurirane obaveze velikih pravnih lica - energetske pregled i upravljanje energijom (član 8 Direktive o energetske efikasnosti), - Pобољшан legislativni okvir za unaprijeđenje energetske efikasnosti u zgradama, energetske sertifikovanja zgrada i redovnih pregleda tehničkih sistema (u skladu sa inoviranom Direktivom o energetske karakteristikama zgrada), - Definiše jasan rok za realizaciju obaveze dostave podataka o realizovanim mjerama putem informacionog sistema za monitoring i verifikaciju ušteda energije, od strane snabdjevača energijom, odnosno distributera energenata. • Problemi proizilaze iz činjenice da važećim Zakonom o efikasnom korišćenju energije („Službeni list CG“, broj 25/19) nijesu u potpunosti i na odgovarajući način data zakonska rješenja za navedena pitanja, kao i potrebu uvođenja Nacionalnog energetske i klimatske plana kao krovne planske dokumenta. • Neadekvatna primjena odredbi Zakona kojim se propisuju nadležnost i obaveze subjekata javnog sektora ima za posljedicu nizak stepen energetske efikasnosti u objektima javnog sektora i nizak nivo znanja i svijesti o važnosti unapređenja energetske efikasnosti, a što za posljedicu ima i izostanak ušteda energije i drugih pratećih benefita, kao i smanjenja izdataka za energiju koji se plaćaju iz državnog i lokalnih budžeta. Uspješna primjena zakona od strane subjekata javnog sektora prije svega podrazumijeva uspostavljanje i razvoj sistema upravljanja energijom (sistema energetske menadžmenta) koji bi se na adekvatan način bavio planiranjem i sprovođenjem mjera energetske efikasnosti, kao i izvještavanjem o postignutim rezultatima. • Nedosljedna primjena Zakona, posebno od strane subjekata javnog sektora, ima za posljedicu izostanak benefita koji su rezultat sprovođenja mjera energetske efikasnosti (uštede u energiji, finansijske uštede po osnovu smanjenja izdataka za energiju, povećanje komfora rada i boravka,	

razvoj preduzetništva i prometa i roba i usluga u oblasti energetske efikasnosti i povećanje poreskih i drugih prihoda po tom osnovu, otvaranje novih radnih mjesta i povećanje zaposlenosti, povećanje nivoa svijesti i znanja o energetskej efikasnosti, uvođenje novih tehnologija, smanjenje zagađenja životne sredine dr.).

- Kako navedeni problemi ne bi u narednom periodu bili izraženi u još većoj mjeri, neophodno je donijeti predložene izmjene i dopune.

2. Ciljevi

- **Koji ciljevi se postižu predloženim propisom?**
- **Navesti usklađenost ovih ciljeva sa postojećim strategijama ili programima Vlade, ako je primjenljivo.**
- Predmetni akt poboljšava postojeći pravni okvir u oblasti energetske efikasnosti sa ciljem:
 - Usaglašavanja sa osnovnom EU direktivom za oblast energetske efikasnosti (Direktiva 2012/27/EU) i inoviranom Direktivom o energetskej karakteristikama zgrada (Direktiva 844/2018/EU) koje je Crna Gora u obavezi da transponuje po osnovu članstva u Energetskej zajednici, posebno u dijelu:
 - uvođenja Nacionalnog energetskeg i klimatskeg plana (NECP) kao ključnog planskeg dokumenta za oblast energetske efikasnosti, umjesto Akcionog plana energetske efikasnosti,
 - unapređenja odredbi kojima se propisuje sadržaj Studije unapređenja energetske efikasnosti zgrada,
 - definisanje novog indikativnog cilja energetske efikasnosti, koji uključuje i cilj obavezne kumulativne uštede energije;
 - uvođenje obaveze vršenja energetskeg pregleda odnosno upravljanja energijom za velika pravna lica.
 - Unapređenja odredbi kojima će se obezbijediti preduslovi za energetske sertifikovanje zgrada u Crnoj Gori i poboljšati pravni osnove za bolju primjenu postojećih podzakonskeg akata.
- Navedeni ciljevi su u potpunosti usklađeni sa strateškim dokumentima: Energetske politike Crne Gore do 2030. godine i Strategija razvoja energetike Crne Gore do 2030. godine. Usklađivanje predmetnog Zakona sa EU direktivama je predviđeno i Programom postupanja Crne Gore EU 2021-2022. godina.

3. Opcije

- **Koje su moguće opcije za ispunjavanje ciljeva i rješavanje problema? (uvijek treba razmatrati "status quo" opciju i preporučljivo je uključiti i neregulatornu opciju, osim ako postoji obaveza donošenja predloženog propisa).**
- **Obrazložiti preferiranu opciju?**

Dvije su opcije, ne vršiti izmjene postojećeg zakona ili postojeći zakon izmijeniti/dopuniti u skladu sa preuzetim obavezama usklađivanja Nacionalnog zakonodavstva sa EU legislativom, a posebno sa EU Direktivom 2012/27/EU o energetskej efikasnosti, i inoviranom Direktivom o energetskej karakteristikama zgrada 844/2018, šta predstavlja i jasnu preporuku i očekivanja Energetske Zajednice, u čemu se ogleda obaveza intervencije u dijelu izmjena i dopuna postojećeg zakonskeg okvira.

Opcija "status quo", odnosno odsustvo regulatorne promjene, nije prihvaćena, jer niz problema nije bilo moguće otkloniti bez izmjena i dopuna regulatornog okvira, dok su neki od problema direktno uzrokovani postojećim zakonskim rješenjem.

Problemi se mogu riješiti i ispuniti postavljeni ciljevi isključivo donošenjem predloženih izmjena i dopuna, iz već navedenih razloga.

4. Analiza uticaja

- **Na koga će i kako će najvjerojatnije uticati rješenja u propisu - nabrojati pozitivne i negativne uticaje, direktne i indirektne.**
- **Koje troškove će primjena propisa izazvati građanima i privredi (naročito malim i srednjim preduzećima)**

- **Da li pozitivne posljedice donošenja propisa opravdavaju troškove koje će on stvoriti,**
- **Da li se propisom podržava stvaranje novih privrednih subjekata na tržištu i tržišna konkurencija;**
- **Uključiti procjenu administrativnih opterećenja i biznis barijera.**

- Predmetnim zakonom su unaprijeđene odredbe kojima će se obezbijediti preduslovi za sertifikovanje energetske karakteristike zgrada u Crnoj Gori. Obaveza sertifikovanja zgrada je uvedena Zakonom o efikasnom korišćenju energije iz 2014. godine, ali nije realizovana u praksi zbog nedostatka nacionalnog softvera za energetske sertifikovanje zgrada, kojim se implementira metodologija proračuna energetske karakteristike zgrada. Ministarstvo kapitalnih investicija uz podršku KfW banke, u okviru projekta „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama“ realizuje aktivnosti na razvoju nacionalnog softvera za energetske sertifikovanje zgrada i planirano je da isti bude stavljen u upotrebu početkom 2022. godine. Ovim će se stvoriti preduslovi da proces energetskog sertifikovanja zgrada otpočne u Crnoj Gori.
- Krajni cilj sertifikovanja zgrada je transformacija fonda zgrada ka efikasnijim. Osnovna svrha energetskog sertifikata je pružanje informacija o potrošnji energije i energetskoj klasi objekta, čime se omogućava vlasnicima i korisnicima zgrada uvid u kvalitet zgrade sa stanovišta potrošnje energije i budućih troškova korišćenja, kao i poređenje sa zgradama koje pripadaju istom tipu objekata. Energetski sertifikat sadrži i dio koji sugeriše na koji način energetska efikasnost objekta može biti unaprijeđena, odnosno o mogućim dodatnim mjerama za smanjenje potrošnje energije. Uvođenjem sertifikovanja zgrada stvara se jasnija slika na tržištu nekretnosti o kvalitetu svake nekretnosti. S obzirom na svoj informativni karakter, energetski sertifikat se može iskoristiti kao mehanizam za procjenu kvaliteta gradnje i uticati na cijenu nekretnosti, odnosno njenu tržišnu konkurentnost.
- Proces energetskog sertifikovanja zgrada će proizvesti uticaj na sektor građevinarstva u dijelu u kojem zakon propisuje. Obaveze koje proističu iz zakona neće biti obaveza za postojeće zgrade, već će se primjenjivati na novoizgrađene objekte. Takođe obaveza pribavljanja energetskog sertifikata je propisana vlasnicima objekata/djelova objekata koji se stavljaju na tržište sa ciljem pružanja informacija o energetskoj efikasnosti.
- Pribavljanje energetskog sertifikata ne može uticati na cijenu gradnje, s obzirom da ono za sobom povlači samo troškove energetskog pregleda zgrade koje sprovodi ovlašteno lice sa ciljem izrade sertifikata. Troškovi izrade sertifikata nijesu regulisani i očekuje se da oni budu na nivou cijena u zemljama regiona (0,1 – 0,25 €/m² površine zgrade zavisno do veličine objekta).
- Očekuje se će energetske sertifikovanje zgrada izazvati povećanje broja ovlašćenih lica za vršenje energetske pregleda na crnogorskom tržištu, a koja shodno Zakonu izdaju energetske sertifikate. Sticanje statusa ovlaštenog lica za vršenje energetske pregleda podrazumijeva i pohađanje specijalizovane obuke koja se realizuje na Univerzitetu Crne Gore, a koju je u prethodnom periodu uspješno završilo oko 50 stručnih lica.
- Predmetnim zakonskim rješenjem se ne uvode nove obaveze već se samo unapređuje sistem energetskog sertifikovanja zgrada koji je ustanovljen 2014. godine. U pogledu administrativne procedure pribavljanje energetskog sertifikata predstavlja dodatnu obavezu za investitore u procesu gradnje objekata. Sa druge strane obzirom na svoj informativni karakter, investitori energetski sertifikat mogu iskoristiti kao mehanizam za ocjenu kvaliteta gradnje i povećati tržišnu konkurentnost objekta.
- Odredbe predmetnog zakona koje se odnose na uspostavljanje novog strateškog okvira kroz Nacionalni energetske klimatski plan, indikativni cilj energetske efikasnosti i Studiju unapređenja energetske efikasnosti zgrada predstavljaju usklađivanje sa inoviranim EU okvirom u ovoj oblasti i nemaju uticaj na privredu i građane.

5. Procjena fiskalnog uticaja

- Da li je potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore za implementaciju propisa i u kom iznosu?;
- Da li je obezbjeđenje finansijskih sredstava jednokratno, ili tokom određenog vremenskog perioda? Obrazložiti;
- Da li implementacijom propisa proizilaze međunarodne finansijske obaveze? Obrazložiti;
- Da li su neophodna finansijska sredstva obezbijedena u budžetu za tekuću fiskalnu godinu, odnosno da li su planirana u budžetu za narednu fiskalnu godinu?;
- Da li je usvajanjem propisa predviđeno donošenje podzakonskih akata iz kojih će proisteci finansijske obaveze?;
- Da li će se implementacijom propisa ostvariti prihod za budžet Crne Gore?;
- Obrazložiti metodologiju koja je korišćena prilikom obračuna finansijskih izdataka/prihoda;
- Da li su postojali problemi u preciznom obračunu finansijskih izdataka/prihoda? Obrazložiti;
- Da li su postojale sugestije Ministarstva finansija na nacrt/predlog propisa?;
- Da li su dobijene primjedbe implementirane u tekst propisa? Obrazložiti.

- Za implementaciju predmetnih izmjena i dopuna nije potrebno obezbjeđenje finansijskih sredstava iz budžeta Crne Gore. Podrška u vezi uspostavljanja sistema za energetske sertifikovanje zgrada je obezbijedena od strane Njemačke razvojne banke (KfW) u okviru projekta „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama“. Naime u okviru navedene podrške su ugovorene usluge za izradu nacionalnog softvera za energetske sertifikovanje zgrada, a čija izrada je u završnoj fazi.
- Implementacija predmetnih izmjena i dopuna ne predviđa međunarodne finansijske obaveze
- Donošenje podzakonskih akata na osnovu propisa neće izazivati dodatne troškove u odnosu na važeće zakonsko rješenje.
- Donošenje Nacionalnog energetskeog i klimatskog plana je predviđeno Zakonom o energetici iz 2020. godine, a predmetnim zakonom je izvršeno samo usklađivanje kako bi ovaj planski dokument bio identifikovan kao krovni i za oblast energetske efikasnosti.
- Obaveza vezana za Studiju unapređenja energetske efikasnosti zgrada je uvedena Zakonom o efikasnom korišćenju energije iz 2019. godine. Predmetnim izmjenama i dopunama se vrši samo dodatno usklađivanje sa inoviranom EU direktivom. Naime, priprema polaznih osnova za izradu Studije je podržana u okviru projekta „Unapređenje energetske efikasnosti u javnim zgradama“. U 2020. godini je pripremljen inventar zgrada u Crnoj Gori, a u završnoj fazi je izrada troškovno-optimalne analize zahtjeva energetske efikasnosti. Na osnovu pripremljenih podataka i analiza planirana je finalizacija Studije u 2022. godini.
- Kao što je navedeno nema budžetskih izdataka za primjenu predmetnih izmjena i dopuna. Procjenu budžetskih prihoda nije moguće dati zbog nepostojanja potrebnih podataka..
- Izrada izmjena i dopuna na ovom nivou nije uključivala konsultacije sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja. Propis će biti upućen na mišljene svim relevantnim institucijama a u koje spada i Ministarstvo finansija i socijalnog staranja.

6. Konsultacije zainteresovanih strana

- **Naznačiti da li je korišćena eksterna ekspertiza i ako da, kako;**
- **Naznačiti koje su grupe zainteresovanih strana konsultovane, u kojoj fazi RIA procesa i kako (javne ili ciljane konsultacije);**
- **Naznačiti glavne rezultate konsultacija, i koji su predlozi i sugestije zainteresovanih strana prihvaćeni odnosno nijesu prihvaćeni, Obrazložiti**

Prilikom izrade predloženih izmjena i dopuna korišćena su uporedna iskustva zemalja članica Energetske zajednice i Evropske unije. U radnu grupu za izradu predmetnog zakona su uključeni predstavnici Ministarstva ekologije, prostornog planiranja i urbanizma u dijelu odredbi koje se odnose na energetske sertifikovanje zgrada. Javni poziv za uključivanje predstavnika NVO sektora u radnu grupu je objavljen, ali nije bilo prijave.

- Prilikom izrade predloženih izmjena i dopuna konsultovane su relevantne institucije: Ministarstvo

ekologije, prostornog planiranja i urbanizma, Sekretarijat energetske zajednica. Takođe, nacrt predloženih izmjena i dopuna je prošao proceduru javne rasprave putem oglašavanja na sajtu Ministarstva kapitalnih investicija (zbog situacije sa korona virusom).

- Putem javne rasprave dobijena je jedna sugestija koja nije zahtijevala intervencije u smislu dopuna ili izmjena pripremljenog nacrt, već je zainteresovanoj strani (Opština Kotor) dato odgovarajuće pojašnjenje.

7. Monitoring i evaluacija

- **Koje su potencijalne prepreke za implementaciju propisa?**
- **Koje će mjere biti preduzete tokom primjene propisa da bi se ispunili ciljevi?**
- **Koji su glavni indikatori prema kojima će se mjeriti ispunjenje ciljeva?**
- **Ko će biti zadužen za sprovođenje monitoringa i evaluacije primjene propisa?**
- Potencijalne prepreke za implementaciju propisa se odnose na primjenu obaveze energetskog sertifikovanja zgrada za postojeće objekte koji se stavljaju na tržište. Kod novih objekata i kod objekata koji se rekonstruišu se ne očekuju problem u primjeni jer zakon propisuje investitor dostavlja energetski sertifikat stručnom nadzoru prije izrade konačnog izvještaja o izvršenom stručnom nadzoru.
- Za postojeće objekte mehanizme kontrole energetskog sertifikovanja će biti potrebno unaprijediti kroz izmjene propisa kojim se reguliše stavljanje objekata/djelova objekata na tržište (npr. Zakon o državnom premjeru i katastru nepokretnosti).
- Ministarstvo kapitalnih investicija će, u svojstvu nadležnog subjekta za vršenje nadzora nad sprovođenjem ovog Zakona i pratećih podzakonskih akata, nastaviti sa realizacijom namjenskih projekata energetske efikasnosti u javnom sektoru i jačanjem kapaciteta kod subjekata javnog sektora.
- Glavni indikator uspješnosti primjene Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije predstavlja ostvarena ušteda u energiji, a koja se utvrđuje na osnovu metodologije koju je donijelo nadležno ministarstvo za oblast energetske efikasnosti. Kontrola uspješnosti sprovođenja energetskog sertifikovanja zgrada će se vršiti kroz kontrolu broja i kvaliteta izdatih sertifikata, a koje ovlašćena lica za vršenje energetskih pregleda dostavljaju u posebni registar koji vodi Ministarstvo kapitalnih investicija.
- Nadzor nad sprovođenjem Zakona vrši Ministarstvo kapitalnih investicija, a inspekcijski nadzor Uprava za inspekcijske poslove. Svi akteri relevantni za primjenu zakona dužni su izvještavati nadležno Ministarstvo za oblast energetske efikasnosti. Na taj način ostvariće se uvid u vezi primjene mjera energetske efikasnosti i po potrebi preduzimati odgovarajuće zakonom utvrđene mjere.

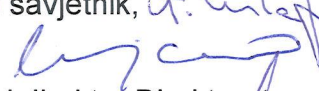
Podgorica, 16.11.2021. godine

MINISTAR

Mladen Bojanić

Pripremio: Aleksa Čulafić-samostalni savjetnik,

Saglasan: Nikola Vujošević-načelnik,

Odobrio: Vladimir Durutović-generalni direktor Direktorata za Energetiku i energetske efikasnost

Crna Gora
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja

Adresa: ul. Stanka Dragojevića 2,
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 242 835
fax: +382 20 224 450
www.mif.gov.me

Br: 02-03-13629/1

Podgorica, 15.11.2021. godine

MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA

-n/r ministra, gospodina Mladena Bojanića-

Poštovani gospodine Bojaniću,

Povodom *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije*,
Ministarstvo finansija i socijalnog staranja daje sljedeće

MIŠLJENJE

Na tekst *Predloga zakona* i pripremljeni Izvještaj o analizi uticaja propisa sa aspekta uticaja na poslovni ambijent, nemamo primjedbi.

Uvidom u dostavljeni Predlog zakona i Izvještaj o analizi uticaja propisa utvrđeno je da za implementaciju navedenog zakona nijesu potrebna sredstva iz Budžeta Crne Gore.

Istovremeno, implementacijom propisa navedenog Zakona će imati pozitivan uticaj na povećanje prihoda u budžetu Crne Gore, posebno po osnovu smanjenje izdataka za energiju u javnom sektoru i povećanje carinskih i poreskih prihoda.

Shodno navedenom, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja, sa aspekta budžeta, nema primjedbi na tekst *Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije*.

S poštovanjem,

MINISTAR
mr Miloško Spajić

Crna Gora
MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
Podgorica

Primljeno: 18. 11. 2021				
Org. jed.	Jedinstvo za poslovanje	Redni broj	Prilog	Vrijednost
03/2	-	302/21	-	10573/3

Crna Gora
Ministarstvo javne uprave,
digitalnog društva i medija

Adresa: Rimski trg br. 45
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 482 131
fax: +382 20 241 790
www.mju.gov.me

Br: 01-040/21-4046/2

11. 10. 2021. godine

Za: Ministarstvo kapitalnih investicija
gospodin Mladen Bojanić, ministar

Veza: Akt broj: 03-302/21-10573/1 od 1. 10. 2021. godine

Predmet: Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije

Poštovani,

Povodom Vašeg akta broj 03/-302/21-10573/1 od 1. 10. 2021. godine, evidentiran u ovom ministarstvu pod brojem 01-040/21-4046 dana 5. 10. 2021. godine radi davanja mišljenja na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije, obavještavamo Vas da sa aspekta nadležnosti Ministarstva javne uprave, digitalnog društva i medija nemamo primjedbi i sugestija.

Međutim, imajući u vidu da su tekstom ovog Predloga zakona utvrđena prava i obaveze za jedinice lokalne samouprave, podsjećamo na obavezu dostavljanja istog na mišljenje jedinicama lokalne samouprave i Zajednici opština Crne Gore, a u skladu sa odredbom člana 181 stav 1 Zakona o lokalnoj samoupravi („Sl.list CG", 2/2018, 34/2019 i 38/2020), kojim je propisano da su organi državne uprave dužni da u postupku pripreme zakona i drugih propisa i opštih akata kojima se uređuju položaj, prava i obaveze lokalne samouprave, nacрте, odnosno predloge zakona i drugih akata dostave opštini na izjašnjenje, odnosno asocijaciji opština.

Crna Gora MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA Podgorica			
Primljeno: 13. 10. 2021			
Org. jed.	Jedinstveni klas. znak	Redni broj	Prilozi
03-302/21-10573/2			

S poštovanjem,

MINISTARKA
mr Tamara Srzentić

T. Srzentić

Dostavljeno: - naslovu
- u spise
- a/a

Kontakt osoba: Zorica Zeković
Pozicija: Samostalna savjetnica I
email: zorica.zekovic@mju.gov.me

Crna Gora
Sekretarijat za zakonodavstvo

Adresa: Vuka Karadžića br. 3
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 231-535
fax: +382 20 231-592
www.szz.gov.me

Broj: 03-040/21-1003/2

14. oktobra 2021. godine

Za: Ministarstvo kapitalnih investicija
Gospodinu Mladenu Bojaniću, ministru

Veza: broj 03-302/21-10573/1 od 1. oktobra 2021. godine

Predmet: **Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije**

Poštovani gospodine Bojaniću,

Na **PREDLOG ZAKONA o IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O EFIKASNOM KORIŠĆENJU ENERGIJE** (dostavljen 5. oktobra 2021. godine), iz okvira nadležnosti ovog Sekretarijata, nemamo primjedaba, budući da su primjedbe i sugestije date u saradnji predstavnicima tog Ministarstva 6. oktobra 2021. godine, ugrađene u dostavljeni tekst Predloga zakona.

Napominjemo, da je u vezi čl. 18 i 19 Predloga zakona potrebno pribaviti mišljenje Ministarstva pravde, ljudskih i manjinskih prava, kao nadležnog organa.

SEKRETARKA

Slavica Bajić

Crna Gora
MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
Podgorica

Primljeno: 18. 11. 2021				
Org. jed.	Jed. oslobođ. K.B.S. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
03-302/21-10573/4				

Energy Community Secretariat
Am Hof 4, Level 5, 1010 Vienna, Austria

Phone	+43 (0)1 535 2222
Email	contact@energy-community.org
Web	www.energy-community.org

Vienna, 19 October 2021
ME-MC/Ojko/06/19-10-2021

Subject: Amendments to the Law on Efficient Use of Energy in Montenegro

Excellency,

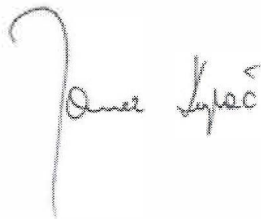
The Energy Community Secretariat is pleased to acknowledge good and productive cooperation with the Directorate for Energy and Energy Efficiency within the Ministry of Capital Investments, which resulted in the Amendments to the Law on Efficient Use of Energy.

With this letter, I am encouraging you to proceed with the adoption of the Law Amendments, which in the Secretariat's view are harmonised with the requirements of the relevant energy efficiency directives and some aspects of Governance Regulation appropriate for energy efficiency legislation.

Namely, the Law Amendments integrate energy efficiency planning into National Energy and Climate Plan (NECP), introduce mandatory cumulative energy saving target and envisage relevant NECP measures (Article 7 of the Energy Efficiency Directive), and set the new energy audit and management requirements for large legal entities (Article 8 of the Energy Efficiency Directive). The updated legislative provisions for energy efficiency in buildings intend to improve implementation (incl. adoption of the new regulation and tools for certification and inspection of building systems), in line with the Energy Performance of Buildings Directive.

I look forward to receiving the good news of the Law adoption, soon. We also look forward to further cooperation, especially on the finalisation of remaining bylaws necessary for the full implementation of the law.

Sincerely Yours,

Janez Kopač
Director

H.E. MR. MLADEN BOJANIĆ
MINISTER OF CAPITAL INVESTMENTS
MONTENEGRO

Crna Gora
MINISTARSTVO KAPITALNIH INVESTICIJA
Podgorica

Primljeno: 18.11.2021				
Org. jed.	Jedinstveni k. št. znak	Redni broj	Prilog	Vrijednost
03-302/21-10573/5				

P R E V O D

Sekretarijat Energetske zajednice

Predmet: Izmjene i dopune Zakona o efikasnom korišćenju energije u Crnoj Gori

Ekselencijo,

Sekretarijat Energetske zajednice sa zadovoljstvom odaje priznanje za dobru i produktivnu saradnju sa Direktoratom za energetiku i energetske efikasnosti Ministarstva kapitalnih investicija, koja je rezultirala izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije.

Ovim pismom vas ohrabrujem da nastavite sa usvajanjem izmjena i dopuna Zakona, koji su, po mišljenju Sekretarijata, usklađeni sa zahtjevima relevantnih direktiva o energetske efikasnosti i nekim aspektima odgovarajućih zakonskih rješenja koja se odnose na legislativu o energetske efikasnosti.

Naime, predmetnim izmjenama zakona integriše se planiranje energetske efikasnosti u Nacionalni energetske i klimatske plan (NECP), uvodi obavezni kumulativni cilj uštede energije i predviđaju relevantne NECP mjere (član 7. Direktive o energetske efikasnosti), te postavljaju novi zahtjevi za energetske pregledima i upravljanje energijom za velika pravna lica (član 8 Direktive o energetske efikasnosti). Ažurirane zakonske odredbe za energetske efikasnost u zgradama imaju za cilj da poboljšaju implementaciju (uključujući usvajanje nove regulative i alata za sertifikaciju i inspekciju sistema zgrada), u skladu sa Direktivom o energetske performansama zgrada.

Unaprijed se radujemo pozitivnim vijestima o usvajanju Zakona. Takođe se radujemo daljoj saradnji, posebno na finalizaciji preostalih podzakonskih akata neophodnih za punu primjenu zakona.

Iskreno Vaš,

Janez Kopač
Direktor

Gosp. Mladen Bojanić
Ministar Ministarstva kapitalnih investicija
Crne Gore

**IZJAVA O USKLAĐENOSTI NACRTA/PREDLOGA PROPISA CRNE GORE S PRAVNOM
TEKOVINOM EVROPSKE UNIJE**

Identifikacioni broj Izjave		MKI-IU/PZ/21/13
1. Naziv nacrt/predloga propisa		
- na crnogorskom jeziku	Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije	
- na engleskom jeziku	Proposal for the Law on Amendments to the Law on Efficient Use of Energy	
2. Podaci o obrađivaču propisa		
a) Organ državne uprave koji priprema propis:		
Organ državne uprave	Ministarstvo kapitalnih investicija	
- Sektor/odsjek	Direktorat za energetiku i energetske efikasnosti	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	Vladimir Durutović Mail: vladimir.durutovic@mki.gov.me	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	Nikola Vujošević Mail: nikola.vujosevic@ee-me.org	
b) Pravno lice sa javnim ovlaštenjem za pripremu i sprovođenje propisa:		
- Naziv pravnog lica	/	
- odgovorno lice (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
- kontakt osoba (ime, prezime, telefon, e-mail)	/	
3. Organi državne uprave koji primjenjuju/sprovođe propis:		
- Organ državne uprave:	Ministarstvo kapitalnih investicija	
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropske unije i njenih država članica, s jedne strane i Crne Gore, s druge strane (SSP)		
a) Odredbe SSPa s kojima se usklađuje propis		
Poglavlje VIII, Politika saradnje, član 109 Energetika		
b) Step en ispunjenosti obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
☒	ispunjava u potpunosti	
☐	djelimično ispunjava	
☐	ne ispunjava	
c) Razlozi za djelimično ispunjenje, odnosno neispunjenje obaveza koje proizilaze iz navedenih odredbi SSPa		
/		
5. Veza nacrt/predloga propisa s Programom pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji (PPCG)		
- PPCG za period	2021-2023	
- Poglavlje, potpoglavlje	15. Energetika, 2.2. Zakonodavni okvir E) Energetska efikasnost	
- Rok za donošenje propisa	IV kvartal 2021	
- Napomena		
6. Usklađenost nacrt/predloga propisa s pravnom tekovinom Evropske unije		
a) Usklađenost s primarnim izvorima prava Evropske unije		
Ne postoji odredba primarnih izvora prava EU sa kojom bi se predlog propisa mogao uporediti radi dobijanja stepena njegove usklađenosti.		
b) Usklađenost sa sekundarnim izvorima prava Evropske unije		
32012L0027		
Direktiva 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012 godine o energetske efikasnosti, kojom se mijenjaju direktive 2009/125/EC i 2010/30/EU i stavljaju van snage Direktive 2004/8/EZ i 2006/32/EZ//Directive 2012/27/EU of the European Parliament and of the Council of 25 October 2012 on energy efficiency, amending Directives 2009/125/EC and 2010/30/EU and repealing Directives 2004/8/EC and 2006/32/EC (OJ L 315 , 14.11.2012)		
<u>Djelimično usklađeno/Partly harmonized</u>		

32018L0844 Direktiva (EU) 2018/844 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetske svojstva zgrada i Direktive 2012/27/EU energetske efikasnosti/Directive (EU) 2018/844 of the European Parliament and of the Council of 30 May 2018 amending Directive 2010/31/EU on the energy performance of buildings and Directive 2012/27/EU on energy efficiency <u>Djelimično usklađeno/Partly harmonized</u>	
c) Usklađenost s ostalim izvorima prava Evropske unije	
/	
6.1. Razlozi za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost nacrt/predloga propisa Crne Gore s pravnom tekovinom Evropske unije i rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti	
Zakon o efikasnom korišćenju energije je djelimično usklađen s direktivom 32012L0027 u dijelu koji se odnosi na energetske efikasnost na strani potrošnje energije. Potpuna usklađenost će se postići donošenjem odgovarajućih podzakonskih akata kojim će se propisati način uspostavljanja sistema za upravljanje energijom, organizacionu strukturu, način obračuna i naplate postignutih ušteda energije kao i izmjenama i dopunama akata kojim će se bliže propisati mjere energetske efikasnosti.	
Potpuna usklađenost s Direktivom 32018L0844 će se postići donošenjem izmjena i dopuna podzakonskog akta kojim će se redovni energetske pregledi sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, kao i izmjenama tehničkih propisa kojim se reguliše izgradnja objekata u cilju uvažavanja zahtjeva u pogledu elektromobilnosti i pripremljenosti za pametne tehnologije.	
Rok za postizanje potpune usklađenosti je IV kvartal 2022 i IV kvartal 2023.	
7. Ukoliko ne postoje odgovarajući propisi Evropske unije s kojima je potrebno obezbijediti usklađenost konstatovati tu činjenicu	
/	
8. Navesti pravne akte Savjeta Evrope i ostale izvore međunarodnog prava korišćene pri izradi nacrt/predloga propisa	
Odluka Ministarskog savjeta Energetske zajednice – Odluka 2015/08/MC-EnC o implementaciji Direktive 2012/72/(EU) o energetske efikasnosti	Decision of the Ministerial Council of the Energy Community – Decision 2015/08/MC-EnC on implementation of Directive 2012/72/(EU) on energy efficiency
9. Navesti da li su navedeni izvori prava Evropske unije, Savjeta Evrope i ostali izvori međunarodnog prava prevedeni na crnogorski jezik (prevode dostaviti u prilogu)	
Navedeni izvori prava su prevedeni na hrvatski jezik.	
10. Navesti da li je nacrt/predlog propisa iz tačke 1 Izjave o usklađenosti preveden na engleski jezik (prevod dostaviti u prilogu)	
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije preveden je na engleski jezik.	
11. Učešće konsultanata u izradi nacrt/predloga propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti:	
U izradi Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije nije bilo učešća konsultanata.	
Potpis / ovlašćeno lice obrađivača propisa	Potpis / glavna pregovaračica

Prilog obrasca:

1. Prevodi propisa EU (ukoliko postoje)
2. Prevod nacrt/predloga propisa na engleskom jeziku (ukoliko postoji)

TABELA USKLAĐENOSTI

1. Identifikacioni broj (IB) nacrt/predloga propisa		1.1. Identifikacioni broj izjave o usklađenosti i datum utvrđivanja nacrt/predloga propisa na Vladi		
ME-TU/PZ/18/15		ME-IU/PZ/18/15		
2. Naziv izvora prava Evropske unije i CELEX oznaka				
Direktiva 2012/27/EU o energetskej efikasnosti koja stavlja van snage Direktivu 2006/32/EC o efikasnom krajnjem korišćenju energije i energetskim uslugama - 32012L0027 Direktiva 2009/125/EZ o uspostavljanju okvira za uvođenje zahtjeva za eko dizajn proizvoda koji utiču na potrošnju energije koja stavlja van snage Direktivu 2005/32/EC uspostavljanju okvira sa zahtjevima za eko dizajn proizvoda koji koriste energiju - 32009L0125				
3. Naziv nacrt/predloga propisa Crne Gore				
Na crnogorskom jeziku		Na engleskom jeziku		
Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o efikasnom korišćenju energije		Proposal for the Law on Amendments to the Law on Efficient Use of Energy		
4. Usklađenost nacrt/predloga propisa s izvorima prava Evropske unije				
a)	b)	c)	d)	e)
Odredba i tekst odredbe izvora prava Evropske unije (član, stav, tačka)	Odredba i tekst odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore (član, stav, tačka)	Usklađenost odredbe nacrt/predloga propisa Crne Gore s odredbom izvora prava Evropske unije	Razlog za djelimičnu usklađenost ili neusklađenost	Rok za postizanje potpune usklađenosti
Direktiva 2012/27				
Član 1. Predmet i područje primjene 1. Ovom se Direktivom uspostavlja zajednički okvir mjera za podsticanje energetske efikasnosti u Uniji, kako bi se osiguralo ostvarivanje krovnog cilja povećanja energetske efikasnosti Unije za 20 % do 2020. godine i otvorio put dodatnim poboljšanjima energetske efikasnosti nakon te godine. Njome se utvrđuju pravila čija je namjena otklanjanje prepreka na tržištu energije i prevladavanje neefikasnosti tržišta koje ograničavaju efikasnost u snabdijevanju energijom i njenom korišćenju i obezbjeđuje utvrđivanje okvirnih nacionalnih ciljeva povećanja energetske efikasnosti do 2020. 2. Zahtjevi utvrđeni u ovoj Direktivi minimalni su zahtjevi i ne sprečavaju države članice da zadrže ili uvedu strože mjere. Takve su mjere u skladu s pravom Unije. Ako su nacionalnim zakonodavstvom predviđene strože mjere, država članica obavještava Komisiju o tom zakonodavstvu.		Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	

Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 1. „energija” znači svi oblici energenata, goriva, toplotne energije, obnovljive energije, električne energije ili bilo koji drugi oblik energije kako je definisano u članu 2. tački (d) Uredbe (EZ) br. 1099/2008 Evropskog parlamenta i Savjeta o energetske statistici od 22. oktobra 2008. godine;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 2. „potrošnja primarne energije” znači bruto kopnena potrošnja bez neenergetskog korišćenja;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17) – član 6	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 3. „finalna potrošnja energije” znači cjelokupna energija kojom se snabdijevanju industrija, saobraćaj, domaćinstva, usluge i poljoprivreda. Isključena je isporuka sektoru za transformaciju energije i samoj energetske industriji;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 4. „energetska efikasnost” znači odnos između ostvarenog učinka, usluge, robe ili energije i potrošnju energije;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 2 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno	

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 5. „ušteta energije” znači količina uštede energije utvrđena mjerenjem i/ili procjenjivanjem potrošnje prije i nakon implementacije mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, uz osiguravanje normalizacije spoljnih uslova koji utiču na potrošnju energije; 6. „poboljšanje energetske efikasnosti” znači povećanje energetske efikasnosti kao rezultat promjena u tehnologiji, ponašanju i/ili ekonomiji;			članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 7. „energetska usluga” znači fizička korist, prednost ili dobro dobijeno iz kombinacije energije sa energetske efikasnom tehnologijom ili djelovanjem, koje može uključivati rad, održavanje i kontrolu, koji su potrebni za pružanje usluge, koja se pruža na osnovu ugovora i za koju je dokazano da u uobičajenim okolnostima dovodi do poboljšanja energetske efikasnosti koja se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti ili do ušteta primarne energije;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 8. „državni organi” znači „državni naručioci” kako je definisano u Direktivi 2004/18/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 31. marta 2004. godine, o usklađivanju postupaka za sklapanje ugovora o javnim radovima, ugovora o javnim nabavkama robe te ugovora o javnim uslugama ; 9. „centralna vlada” znači sva administrativna odjeljenja s nadležnošću na cijeloj teritoriji države članice;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 10. „ukupna korisna površina poda” znači površina poda zgrade ili dijela zgrade u kojoj se koristi energija radi postizanja određenih unutrašnjih klimatskih uslova;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 2. Definicije			Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o	

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 11. „sistem upravljanja energijom ” znači skup međusobno povezanih i djelujućih elemenata plana u kojem su određeni cilj energetske efikasnosti i strategija za njegovo ostvarivanje;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 12. „evropski standard” znači standard koju je donio Evropski odbor za standardizaciju, Evropski odbor za elektrotehničku standardizaciju ili Evropski institut za telekomunikacione standarde, a koji je stavljen na raspolaganje javnosti; 13. „međunarodni standard” znači standard koji je donijela Međunarodna organizacija za standardizaciju, a koji je stavljen na raspolaganje javnosti;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 14. „strana obveznica” znači distributer energije ili preduzeće za maloprodaju energije za koje je obavezujući nacionalni sistem obaveze energetske efikasnosti iz člana 7.; 15. „ovlašćena strana” znači pravni subjekt na koji je vlada ili drugo državni organ prenijelo ovlašćenja za razvoj finansijskog plana, njegovo upravljanje ili rad u ime vlade ili drugog državnog organa; 16. „strana učesnica” znači preduzeće ili javno tijelo koje se obavezalo da će ostvariti određene ciljeve na osnovu dobrovoljnog sporazuma ili je obuhvaćeno instrumentom nacionalne regulatorne politike; 17. „državni organ zadužen za implementaciju” znači tijelo na koje se primjenjuje javno pravo i koje je odgovorno za implementaciju ili praćenje oporezivanja u području energetike ili emisija ugljen-dioksida, finansijskih planova i instrumenata, fiskalnih podsticaja, standarda i normi, sistema označavanja energetske efikasnosti, osposobljavanja ili obrazovanja;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 18. „mjera politike” znači regulatorni, finansijski, fiskalni ili dobrovoljni instrument ili instrument za pružanje informacija koji je formalno uspostavljen i implementira se u državi članici sa ciljem stvaranja okvira	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 3 Zakona o efikasnom korišćenju	

podrške, zahtjeva ili podsticaja kojima se obezbjeđuje da učesnici na tržištu pružaju i kupuju energetske usluge i preduzimaju druge mjere za poboljšanje energetske efikasnosti; 19. „pojedinačna mjera” znači mjera koja dovodi do poboljšanja energetske efikasnosti koje se može provjeriti i izmjeriti ili procijeniti i koja se preduzima kao posljedica mjere politike;			energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 20. „distributer energije” znači fizičko lice ili pravno lice, uključujući operatora distributivnog sistema, odgovorna za prenos ili transport energije sa ciljem isporuke energije krajnjim kupcima ili do distribucija, koje prodaju energiju krajnjim kupcima; 21. „operator distributivnog sistema” znači „operator distribucionog sistema ” kako je definisan u Direktivi 2009/72/EZ odnosno Direktivi 2009/73/EZ; 22. „snabdjevač energijom” znači fizičko lice ili pravno lice koja prodaje energiju krajnjim kupcima; 23. „krajnji kupac” znači fizička ili pravna osoba koja kupuje energiju za vlastitu krajnju potrošnju;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 4 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 24. „pružalac energetske usluge” znači fizička ili pravna osoba koja isporučuje energetske usluge ili druge usluge za poboljšanje energetske efikasnosti u objektima ili prostorijama krajnjeg kupca;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 25. „energetski pregled” znači sistemni postupak sticanja odgovarajućeg znanja o postojećem profilu potrošnje energije zgrade ili grupe zgrada, industrijskog ili komercijalnog procesa ili postrojenja ili privatne ili javne usluge, utvrđivanja i kvantifikovanja troškovno efikasnih mogućnosti ušteda energije te izvještavanja o rezultatima;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 27 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list	

			CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 26. „mala i srednja preduzeća” ili „MSP-ovi” znači preduzeća kako je definisano u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ od 6. maja 2003. godine, o definiciji mikropreduzeća te malih i srednjih preduzeća ; kategorija mikropreduzeća te malih i srednjih preduzeća sastoji se od preduzeća koja zapošljavaju manje od 250 osoba i čiji godišnji promet ne prelazi 50 miliona EUR ili čija godišnji bilans stanja ne prelazi 43 milijuna EUR;	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Materija nije predmet regulisanja ovog zakona	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 27. „ugovor o energetsom učinku” znači ugovorni sporazum između korisnika i snabdjevača mjere za poboljšanje energetske efikasnosti, koji se provjerava i prati tokom čitavog trajanja ugovora, pri čemu su ulaganja (radovi, snabdijevanje ili usluge) u tu mjeru plaćena s obzirom na ugovorom dogovoren stepen poboljšanja energetske efikasnosti ili drugi dogovoreni kriterijum energetskog učinka, kao što je finansijska ušteda;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 2. Definicije Za potrebe ove Direktive primjenjuju se sljedeće definicije: 28. „pametni sistem mjerenja” ili „inteligentni sistem mjerenja” znači elektronski sistem koji može mjeriti potrošnju energije pružajući više informacija od konvencionalnog brojila te prenositi i primati podatke koristeći se nekim oblikom elektronske komunikacije; 29. „operator prenosnog sistema” znači „operator prenosnog sistema” kako je definisano u Direktivi 2009/72/EZ odnosno „operator transportnog sistema” kako je definisano u Direktivi 2009/73/EZ; 30. „kogeneracija” znači istovremena proizvodnja toplotne i električne ili mehaničke energije u istom postupku; 31. „ekonomski opravdana potražnja” znači potražnja koja ne prelazi potrebe za toplotom ili hlađenjem, a koja bi se inače u tržišnim uslovima mogla zadovoljiti postupcima proizvodnje energije različitim od kogeneracije;	Nema odgovarajuće odredbe		Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17) – čl. 6, 20 i 247.	

32. „korisna toplota” znači toplotna energija proizvedena u postupku kogeneracije radi zadovoljavanja ekonomski opravdane potražnje za grijanjem ili hlađenjem; 33. „električna energija iz kogeneracije” znači električna energija proizvedena u postupku povezanom s proizvodnjom korisne toplote obračunata u skladu s metodologijom utvrđenom u Prilogu I.; 34. „visokoefikasna kogeneracija” znači kogeneracija koja udovoljava kriterijumima utvrđenim u Prilogu II.; 35. „cjelokupna efikasnost” znači godišnji iznos proizvodnje električne i mehaničke energije i proizvodnje korisne toplote podijeljen s gorivom utrošenim za toplotnu energiju proizvedenu u postupku kogeneracije i bruto proizvodnju električne i mehaničke energije; 36. „odnos električne i toplotne energije” znači odnos između električne energije iz kogeneracije i korisne toplote u isključivo kogeneracionom pogonu, uz korišćenje radnih podataka određene jedinice; 37. „kogeneraciona jedinica” znači jedinica koja može raditi u kogeneracionom pogonu; 38. „mala kogeneraciona jedinica” znači kogeneraciona jedinica instaliranog kapaciteta manjeg od 1 MWe; 39. „mikrokogeneraciona jedinica” znači kogeneraciona jedinica najvećeg kapaciteta manjeg od 50 kWe; 40. „stepen izgrađenosti” znači odnos između površine poda zgrade i površine zemljišta na određenom području; 41. „efikasno centralno grijanje i hlađenje” znači sistem centralnog grijanja ili hlađenja koji koristi najmanje 50 % obnovljive energije, 50 % otpadne toplote, 75 % toplote dobijene kogeneracijom ili 50 % kombinacije takve energije i toplote; 42. „efikasno grijanje i hlađenje” znači sistem grijanja i hlađenja koji, u odnosu na krajnji scenario, koji odražava uobičajenu situaciju, mjerljivo smanjuje utrošak primarne energije potrebne za snabdijevanje jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sistema na troškovno efikasn način, u skladu s procjenom iz analize troškova i koristi iz ove Direktive i uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, konverziju, prevoz i distribuciju; 43. „efikasno individualno grijanje i hlađenje” znači sistem snabdijevanja za individualno grijanje i hlađenje koji u odnosu na efikasno centralno grijanje i hlađenje mjerljivo smanjuje potrošnju neobnovljive primarne energije				
---	--	--	--	--

potrebne za snabdijevanje jedne jedinice isporučene energije unutar relevantne granice sistema ili zahtijeva jednaku potrošnju neobnovljive primarne energije, ali uz niže troškove, uzimajući u obzir energiju potrebnu za ekstrakciju, transformaciju, prijevoz i distribuciju; 44. „obnavljanje u značajnoj mjeri” znači preuređenje čiji troškovi prelaze 50 % troškova ulaganja za novu uporednu jedinicu; 45. „agregator” znači pružalac usluga potražnje koji kombinuje više kratkotrajnih opterećenja potrošača za prodaju ili aukciju na organizovanim tržištima energije.				
Član 3. Ciljevi povećanja energetske efikasnosti 1. Svaka država članica određuje okvirni nacionalni cilj povećanja energetske efikasnosti na osnovu potrošnje primarne energije ili krajnje potrošnje energije, uštede primarne ili krajnje energije ili energetske intenziteta. Države članice obavještavaju Komisiju o navedenim ciljevima, u skladu sa članom 24. stavom 1. i Prilogom XIV. dijelom 1. Pri tom navedene ciljeve takođe iskazuju kao apsolutni nivo potrošnje primarne energije i krajnje potrošnje energije u 2020. godini, i objašnjavaju kako i na osnovu kojih podataka su proračunale taj nivo. Pri određivanju navedenih ciljeva države članice uzimaju u obzir: (a) da potrošnja energije u Uniji 2020. godini, ne smije biti veća od 1 474 Mtoe primarne energije, odnosno 1 078 Mtoe krajnje energije; (b) mjere predviđene ovom Direktivom; (c) mjere usvojene s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva uštede energije donesenih u skladu s članom 4. stavom 1. Direktive 2006/32/EZ; i (d) druge mjere za podsticanje energetske efikasnosti u državama članicama i na nivou Unije. Pri određivanju navedenih ciljeva države članice mogu takođe uzeti u obzir nacionalne okolnosti koje utiču na potrošnju primarne energije kao što su: (a) preostali troškovno-efikasni potencijal za uštedu energije; (b) razvoj i predviđanja u vezi sa BDP-om; (c) promjene u izvozu i uvozu energije; (d) razvoj svih izvora obnovljive energije, nuklearne energije te hvatanja i skladištenja ugljen dioksida; i (e) pravovremeno djelovanje.	Indikativni cilj Član 6 Planirana ušteda finalne potrošnje energije na nivou Crne Gore izražava se u apsolutnom iznosu u GWh ili ekvivalentnoj jedinici i u procentima u odnosu na prosječnu finalnu potrošnju energije i utvrđuje kao indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti. Indikativni cilj poboljšanja energetske efikasnosti utvrđuje se Nacionalnim energetskim i klimatskim planom. Indikativni cilj energetske efikasnosti sadrži i cilj obavezne kumulativne uštede energije, koji predstavlja uštedu energije u finalnoj potrošnji, i proračunava se kao zbir godišnjih ušteda u određenom vremenskom periodu Indikativni cilj iz stava 1 ovog člana, izračunava se na osnovu metodologije koju utvrđuje organ državne uprave nadležan za poslove energetske	Djelimično usklađeno	Važeći indikativni cilj utvrđen je Akcionim planom energetske efikasnosti za period 2019-2021. godine. Potpuna usklađenost će se postići utvrđivanjem novih ciljeva do 2030. godine kroz donošenje Nacionalnog energetske i klimatskog plana	II kvartal 2022

	efikasnosti (u daljem tekstu: Ministarstvo).			
Član 3. Ciljevi povećanja energetske efikasnosti 2. Komisija do 30. juna 2014. procjenjuje ostvareni napredak i da li će Unija ostvariti potrošnju energije od najviše 1 474 Mtoe primarne energije i/ili najviše 1 078 Mtoe krajnje energije u 2020. godini. 3. Pri preispitivanju iz stava 2. Komisija: (a) sabira nacionalne okvirne ciljeve povećanja energetske efikasnosti koje su dostavile države članice; (b) procjenjuje može li se zbir tih ciljeva smatrati pouzdanim pokazateljem ostvaruje li se cilj na nivou cijele Unije prema planu, uzimajući u obzir ocjenu prvog godišnjeg izvještaja u skladu s članom 24. stavom 1. i ocjenu nacionalnih akcionih planova za energetske efikasnost, u skladu sa članom 24. stavom 2.; (c) uzima u obzir dopunsku analizu, koja je proizišla iz: i. procjene napretka u potrošnji energije, te u potrošnji energije u odnosu na ekonomsku aktivnost na nivou Unije, uključujući napredak u efikasnosti snabdijevanja energijom u državama članicama koje svoje nacionalne okvirne ciljeve osnove na krajnjoj potrošnji energije ili uštedi krajnje energije, uključujući napredak zbog usklađivanja navedenih država članica s poglavljem III. ove Direktive; ii. rezultata oblikovanja modela u odnosu na buduća kretanja u potrošnji energije na nivou Unije; (d) upoređuje rezultate iz tačaka od (a) do (c) sa količinom potrošene energije, koja je potrebna kako u 2020. godini potrošnja energije ne bi prelazila 1 474 Mtoe primarne energije i/ili 1 078 Mtoe krajnje energije.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Član 4. Obnova zgrada Izmijenjen Direktivom (EU) 2018/844 Evropskog parlamenta i Savjeta od 30. maja 2018. godine o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskeim karakteristikama zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetskeoj efikasnosti Države članice uspostavljaju dugoročnu strategiju za podsticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih. Ta strategija obuhvata: (a) pregled nacionalnog fonda nekretnina, prema potrebi na osnovu statističkog uzorkovanja; (b) utvrđivanje troškovno efikasnog pristupa obnovama u zavisnosti od vrste zgrade i klimatske zone; (c) politike i mjere za podsticanje troškovno efikasnih velikih radova obnove zgrada, uključujući postupne velike radove obnove; (d) dugoročnu perspektivu za usmjeravanje odluka pojedinaca, građevinske industrije i finansijskih institucija o ulaganjima; (e) procjenu očekivane uštede energije i širih koristi koja se osnova na dokazima. Prva verzija strategije objavljuje se do 30. aprila 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine, te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcionih planova energetske efikasnosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo	
Član 5. Zgrade državnih organa kao uzor 1. Ne dovodeći u pitanje član 7. Direktive 2010/31/EU, svaka država članica obezbjeđuje da se od 1. januara 2014. 3 % ukupne površine poda grijanih i/ili hlađenih zgrada u vlasništvu i upotrebi centralne vlade obnovi svake godine kako bi se ispunili barem minimalni zahtjevi energetskeih karakterisika, koje je odredila primjenom člana 4. Direktive 2010/31/EU. Stopa od 3 % proračunava se na osnovu ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i upotrebi centralne vlade dotične države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m² i koje 1. januara svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetskeih karakteristika	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 8 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Uredbom o rekonstrukciji

određene primjenom člana 4. Direktive 2010/31/EU. Prag se od 9. jula 2015. smanjuje na 250 m². Ako država članica zahtijeva da se obaveza obnove 3 % ukupne površine poda svake godine proširi na površinu poda u vlasništvu i upotrebi administrativnih odjeljenja ispod nivoa centralne vlade, stopa od 3 % proračunava se na osnovu ukupne površine poda zgrada u vlasništvu i upotrebi centralne vlade i navedenih administrativnih odjeljenja dotične države članice čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m², odnosno od 9. jula 2015. godine veća od 250 m² i koje 1. januara svake godine ne ispunjavaju nacionalne minimalne zahtjeve energetske karakteristika određene primjenom člana 4. Direktive 2010/31/EU. Pri implementaciji mjera za opsežnu obnovu zgrada centralne vlade, u skladu s prvim podstavom, države članice mogu da se odluče da razmotre zgradu u cjelini, uključujući omotač, opremu, funkcionisanje i održavanje. Države članice zahtijevaju da se zgradama centralne vlade sa najnižim energetske karakteristika da prednost pri implementaciji mjera povećanja energetske efikasnosti, ako je to troškovno efikasno i tehnički izvodljivo. 2. Države članice mogu odlučiti da neće odrediti ili primjenjivati zahtjeve iz stava 1. na sljedeće kategorije zgrada: (a) zgrade koje su službeno zaštićene zbog toga što pripadaju posebno zaštićenom području ili zbog svoje posebne arhitektonske ili istorijske vrijednosti, u mjeri u kojoj bi se ispunjavanjem određenih minimalnih zahtjeva energetske karakteristika na neprihvatljiv način promijenio njihov značaj ili izgled; (b) zgrade koje su u vlasništvu oružanih snaga ili centralne vlade, koje su namijenjene nacionalnoj odbrani, osim pojedinačnih prostora za stanovanje ili administrativnih zgrada za oružane snage i drugo osoblje koje zapošljavaju nadležni organi za nacionalnu odbranu; (c) zgrade koje se koriste u obredne i vjerske svrhe. 3. Ako država članica obnovi više od 3 % ukupne površine poda zgrada centralne vlade u određenoj godini, višak može uračunati u godišnju stopu obnove bilo koje od prethodne ili sljedeće tri godine. 4. Države članice mogu u godišnju stopu obnove zgrada centralne vlade uračunati nove zgrade koje su u vlasništvu i upotrebi kao zamjena za određene zgrade centralne vlade, srušene tokom bilo koje od prethodne dvije godine ili zgrade koje su prodane, srušene ili stavljene van upotrebe			službenih zgrada (Sl. list CG, 9/16)	
---	--	--	---	--

tokom bilo koje od dvije prethodne godine zbog intenzivnije upotrebe drugih zgrada. 5. Za potrebe stava 1. države članice do 31. decembra 2013. godine uspostavljaju i objavljuju popis grijanih i/ili hlađenih zgrada centralne vlade, čija je ukupna korisna površina poda veća od 500 m², odnosno od 9. jula 2015.godine, veća od 250 m², osim zgrada izuzetih na osnovu stava 2. Popis sadrži sljedeće podatke: (a) površinu poda u m²; i (b) energetske karakteristike svake zgrade ili relevantne podatke o energiji. 6. Na dovodeći u pitanje član 7. Direktive 2010/31/EU, države se članice mogu odlučiti za alternativni pristup stavovima od 1. do 5. ovog člana te pri tome preduzimaju druge troškovno efikasne mjere, uključujući velike radove na obnove i mjere za promjenu ponašanja korisnika zgrada, kako bi do 2020. godine, ostvarile uštede energije u prihvatljivim zgradama u vlasništvu i upotrebi centralne vlade koje su barem jednake uštedama propisanim u stavu 1. i o kojima se izvještava na godišnjoj osnovi. Za potrebe alternativnog pristupa države članice mogu procijeniti uštede energije koje bi ostvarile primjenom stavova od 1. do 4. koristeći se odgovarajućim standardnim vrijednostima za potrošnju energije u referentnim zgradama centralne vlade prije i nakon obnove te na osnovu procijenjene površine njihovog fonda. Kategorije referentnih zgrada centralne vlade reprezentativne su za fond takvih zgrada. Države članice koje se odluče za alternativni pristup do 31. decembra 2013. obavještavaju Komisiju o alternativnim mjerama koje planiraju usvojiti i pokazuju kako namjeravaju ostvariti jednako poboljšanje energetske karakteristike zgrada centralne vlade.				
Član 5. Zgrade državnih organa kao uzor 7. Države članice podstiču državne organe, uključujući organe na regionalnom i lokalnom nivou, i organe za socijalno stanovanje na koja se primjenjuje javno pravo, uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativnu organizaciju, da: (a) donesu plan za energetske efikasnosti, koji može biti samostalan ili dio šireg klimatskog ili ekološkog plana i koji sadrži specifične ciljeve i aktivnosti u vezi s uštedom energije i energetske efikasnošću, kako bi slijedila primjer zgrada centralne vlade, utvrđen u stavovima 1., 5. i 6.;	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Djelimično usklađeno članom 19 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) Potpuna usklađenost će	IV kvartal 2022

(b) uspostave sistem energetskeg menadžmenta, uključujući energetske preglede, u sklopu implementacije svog plana; (c) prema potrebi upotrebljavaju preduzeća za energetske usluge i ugovore o energetskom učinku za finansiranje obnove i implementaciju planova s ciljem dugoročnog održavanja ili poboljšanja energetske efikasnosti.			se postići donošenjem podzakonskog akta iz člana 19 stava 4 kojim će se propisati način uspostavljanja sistema za upravljanje energijom, organizacionu strukturu, način obračuna i naplate postignutih ušteda energije i druga pitanja od značaja za upravljanje energijom u objektima kao i izmjenama i dopunama akata iz člana 19 stav 5 i člana 11 stav 3 kojim će se bliže propisati mjere energetske efikasnosti	
Član 6. Kupovina od strane državnih organa 1. Države članice obezbjeđuju da centralna vlada kupuje samo proizvode, usluge i zgrade s visokim energetske karakteristikama u mjeri u kojoj je to u skladu s troškovnom efikasnošću, ekonomskom izvodljivošću, širom	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Djelimično usklađeno čl. 20 i 21 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list	IV kvartal 2022

održivošću, tehničkom prikladnošću i dovoljnim stepenom tržišne konkurencije, kako je navedeno u Prilogu III. Obaveza iz prvog podstava primjenjuje se na ugovore za kupovinu proizvoda, usluga i zgrada od strane državnih organa, u mjeri u kojoj je vrijednost takvih ugovora jednaka odrednicama ili veća od odrednica iz člana 7. Direktive 2004/18/EZ. 2. Obaveza iz stava 1. primjenjuje se na ugovore oružanih snaga samo u mjeri u kojoj njena primjena nije u suprotnosti s prirodom i primarnim ciljem aktivnosti oružanih snaga. Obaveza se ne primjenjuje na ugovore za nabavku vojne opreme, kako je definisano Direktivom 2009/81/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta od 13. jula 2009 godin,. o usklađivanju postupaka nabavke za određene ugovore o radovima, ugovore o nabavci robe i ugovore o uslugama u području odbrane i sigurnosti koje sklapaju javni naručilac ili naručioci . 3. Uzimajući u obzir njihove odgovarajuće nadležnosti i administrativnu organizaciju, države članice podstiču državne organe, uključujući organe na regionalnom i lokalnom nivou, da slijede primjer centralne vlade i kupuju samo proizvode, usluge i zgrade s visokim energetske karakteristika. Države članice podstiču državne organe da u slučaju javnog tendera za ugovore o uslugama sa značajnim energetske sadržajem procijene mogućnost sklapanja dugoročnih ugovora o energetske učinku kojima se osigurava dugoročna ušteda energije. 4. Ne dovodeći u pitanje stav 1., pri kupovini paketa proizvoda koji je kao cjelina obuhvaćen delegiranim aktom donesenim u skladu s Direktivom 2010/30/EU, države članice mogu zahtijevati da se prednost da zbirnoj energetske efikasnosti u odnosu na energetske efikasnost pojedinačnih proizvoda u sklopu tog paketa, odnosno kupovini paketa proizvoda koji je u skladu s kriterijumom pripadnosti najvišem razredu energetske efikasnosti.			CG, 57/14 i 25/19) Potpuna usklađenost će se postići izmjenama i dopunama podzakonskog akata iz člana 21 stav 2 koji se odnosi na uvođenje zahtjeva i kriterijuma energetske efikasnosti u javne nabavke	
Član 7. Sistemi obaveza energetske efikasnosti 1. Svaka država članica uspostavlja sistem obaveza energetske efikasnosti. Ne dovodeći u pitanje stav 2., tim se sistemom obezbjeđuje da distributeri energije i/ili preduzeća za maloprodaju energije koji su imenovani strankama obveznicama u skladu sa stavom 4. i koji posluju na teritoriji pojedinačne države članice do 31. Decembra 2020. godine, ostvare kumulativni cilj uštede energije u krajnjoj potrošnji.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 18 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	

Navedeni cilj mora biti barem jednak ostvarivanju novih ušteda svake godine od 1. januara 2014. do 31. decembra 2020. od 1,5 % godišnjeg opsega energije, koji su svi distributeri energije ili sva preduzeća za maloprodaju energije prodali krajnjim kupcima prema prosjeku za zadnje tri godine prije 1. januara 2013. Iz tog se proračunavanja djelimično ili potpuno može isključiti količina prodane energije upotrijebljene za transport. Države članice odlučuju kako će se proračunata količina novih ušteda iz drugog podstava rasporediti tokom razdoblja. 2. Podložno stavu 3. države članice mogu: (a) napraviti proračun propisan stavom 1. drugim podstavom na osnovu vrijednosti 1 % u 2014. i 2015., 1,25 % u 2016. i 2017. i 1,5 % u 2018., 2019. i 2020.; (b) iz proračunavanja isključiti cjelokupnu prodatu količinu ili dio prodane količine energije koja se upotrebljava u industrijskim djelatnostima, navedenim u Prilogu I. Direktivi 2003/87/EZ; (c) dopustiti da se uštede energije ostvarene u sektorima transformacije, distribucije i prenosa energije, uključujući infrastrukturu za efikasno centralno grijanje i hlađenje, kao rezultat implementacije zahtjeva utvrđenih u članu 14. stavu 4., članu 14. stavu 5. tački (b) i članu 15. stavovima od 1. do 6. i 9. uračunaju u iznos uštede energije propisan stavom 1.; i (d) uračunati u iznos uštede energije iz stava 1. uštede energije proizašle iz novih pojedinačnih mjera koje se sprovode od 31. decembra 2008. i nastavljaju da imaju uticaj u 2020. i koje se mogu mjeriti i provjeriti. 3. Primjena stava 2. ne dovodi do smanjenja iznosa uštede energije iz stava 1. za više od 25 %. Države članice koje primjenjuju stav 2. o tome obavještavaju Komisiju do 5. juna 2014., uključujući elemente navedene u stavu 2. koje primjenjuju i proračun koji pokazuje njihov učinak na iznos uštede energije iz stava 1. 4. Ne dovodeći u pitanje proračun uštede energije za ostvarivanje cilja u skladu sa stavom 1. drugim podstavom, za potrebe stava 1. prvog podstava svaka država članica na osnovu objektivnih i nediskriminirajućih kriterijuma imenuje stranke obveznice između distributera energije i/ili preduzeća za maloprodaju energije koji posluju na njenoj teritoriji, a može uključiti i distributere goriva za prevoz i preduzeća za maloprodaju goriva za prevoz koji posluju na njenoj teritoriji. Stranke obveznice ostvaruju iznos uštede energije potreban za ispunjavanje obaveze među krajnjim kupcima, koje prema potrebi određuje država članica, nezavisno o proračunu izrađenom u			Crna Gora je donijela odluku da u ovom trenutku ne uvodi sistem obaveza energetske efikasnosti već da ciljeve iz člana 7 Direktive postigne kroz alternativne mjere u skladu sa stavom 9 ovog člana Direktive. Dio sistema alternativnih mjera će biti i uštede snabdjevača energijom i distributera energenata.	
---	--	--	---	--

skladu sa stavom 1., ili, ako države članice tako odluče, putem potvrđene uštede drugih stranaka kako je opisano u stavu 7. tački (b). 5. Države članice izražavaju iznos uštede energije koji se zahtijeva od svake stranke obveznice kao krajnju potrošnju energije ili potrošnju primarne energije. Metoda odabrana za iskazivanje potrebnog iznosa uštede energije upotrebljava se i za proračun ušteda koje prijavljuju stranke obveznice. Primjenjuju se faktori konverzije utvrđeni u Prilogu IV. 6. Države članice obezbjeđuju da se uštede ostvarene na osnovu stavova 1., 2. i 9. ovog člana i člana 20. stava 6. proračunavaju u skladu s Prilogom V. tačkama 1. i 2. One uspostavljaju sisteme mjerenja, nadzora i provjere u okviru kojih se provjeravaju barem statistički značajan udio i reprezentativni uzorak mjera za poboljšanje energetske efikasnosti koje su uspostavile stranke obveznice. To se mjerenje, nadzor i provjera provode nezavisno o strankama obveznicama. 7. U sklopu sistema obaveza energetske efikasnosti države članice mogu: (a) u nametnute obveze uštede uključiti zahtjeve sa socijalnim ciljem, uključujući i zahtjev da se dio mjera za povećanje energetske efikasnosti implementuje kao prioritet u domaćinstvima, koja su pogođena energetskim siromaštvom ili u socijalnim stanovima; (b) dopustiti strankama obveznicama da u svoju obavezu uračunaju potvrđene uštede energije koje su ostvarili snabdjevači energetskih usluga ili druge treće strane, uključujući kada stranke obveznice putem organa koja je odobrila država ili putem državnih organa promovišu mjere koje mogu, ali ne moraju uključivati formalna partnerstva i mogu se kombinovati sa drugim izvorima finansiranja. Ako to dopuste, države članice obezbjeđuju uspostavljanje jasnog i transparentnog procesa odobrenja koji je otvoren za sve učesnike na tržištu i čiji je cilj umanjiti troškove sertifikacije; (c) dopustiti strankama obveznicama da uštede, ostvarene u određenoj godini, obračunaju kao da su ostvarene u bilo kojoj od četiri prethodne ili tri sljedeće godine. 8. Jednom godišnje države članice objavljuju ostvarene uštede energije prema strankama obveznicama ili prema potkategorijama stranaka obveznica i ukupno u okviru sistema. Države članice osiguravaju da stranke obveznice na zahtjev pruže: (a) zbirne statističke informacije o krajnjim kupcima (i utvrde bitne promjene u odnosu na prethodno dostavljene informacije); i				
---	--	--	--	--

(b) trenutne informacije o potrošnji krajnjih kupaca, uključujući, prema potrebi, profile opterećenja, segmentaciju kupaca i geografski položaj kupaca, uz očuvanje cjelovitosti i povjerljivosti privatnih ili poslovno osjetljivih informacija, u skladu sa primjenjivim pravom Unije. Takav se zahtjev upućuje najviše jednom godišnje. 9. Kao alternativa uspostavljanju sistema obaveze energetske efikasnosti na osnovu stava 1., države članice mogu da se odluče da preduzmu druge mjere politike za ostvarivanje ušteda energije među krajnjim kupcima, pod uslovom da te mjere politike ispunjavaju kriterijume utvrđene u stavovima 10. i 11. Godišnji iznos nove uštede energije ostvarene takvim pristupom jednak je iznosu nove uštede energije propisane stavovima 1., 2. i 3. Države članice mogu kombinovati sisteme obaveza s alternativnim mjerama politike, uključujući nacionalne programe za energetske efikasnost. Mjere politike iz prvog podstava mogu uključivati, ali nisu ograničene na sljedeće mjere politike ili njihove kombinacije: (a) poreze na energiju ili CO₂ koji utiču na smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji; (b) finansijske planove i instrumente ili fiskalne podsticaje koji dovode do primjene energetske efikasne tehnologije ili tehnika i koji kao efekat imaju smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji; (c) propise ili dobrovoljne sporazume koji dovode do primjene energetske efikasne tehnologije ili tehnika i koji utiču na smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji; (d) standarde i norme čiji je cilj poboljšanje energetske efikasnosti proizvoda i usluga, uključujući zgrade i vozila, osim ako su obavezni i primjenjivi u državama članicama, na osnovu prava Unije; (e) sisteme označavanja energetske efikasnosti osim onih koji su obavezni i primjenjivi u državama članicama na osnovu prava Unije; (f) osposobljavanje i obrazovanje, uključujući savjetodavne programe za energetiku, koji dovode do primjene energetske efikasne tehnologije ili tehnika i koji utiču na smanjenje potrošnje energije u krajnjoj potrošnji. Države članice do 5. Decembra 2013. obavještavaju Komisiju o mjerama politike koje planiraju da usvoje za potrebe prvog podstava i člana 20. stava 6. u skladu sa okvirom predviđenim u Prilogu V. tački 4. i navode kako namjeravaju ostvariti zahtijevan iznos uštede. U slučaju mjera politike iz drugog podstava i člana 20. stava 6., navedeno obavještenje pokazuje kako su ispunjeni kriterijumi iz stava 10. U slučaju mjera politike, osim onih iz				
--	--	--	--	--

drugog podstava ili člana 20. stava 6., države članice objašnjavaju kako se ostvaruje jednaki stepen uštede, praćenja i provjere. Komisija može predložiti izmjene u roku od tri mjeseca od obavještenja. 10. Ne dovodeći u pitanje stav 11., kriterijumi za mjere politike preduzete, u skladu s stavom 9. drugim podstavom i članom 20. stavom 6. su sljedeći: (a) mjere politike predviđaju najmanje dva prelazna perioda do 31. decembra 2020. i dovode do ostvarivanja stepena cilja utvrđenog u stavu 1.; (b) definisana je odgovornost svake ovlašćene stranke, stranke učesnice ili državnog organa zaduženog za implementaciju, u zavisnosti od toga koje je relevantno; (c) uštede energije koje je potrebno ostvariti utvrđene su na transparentan način; (d) iznos uštede energije koji se zahtijeva ili koji treba ostvariti mjerom politike iskazan je kao krajnja potrošnja energije ili kao potrošnja primarne energije na osnovu faktora konverzije utvrđenih u Prilogu IV.; (e) uštede energije proračunavaju se pomoću metoda i načela predviđenih u Prilogu V. tačkama 1. i 2.; (f) ušteda energija proračunava se pomoću metoda i načela predviđenih u Prilogu V. tački 3.; (g) stranke učesnice obezbjeđuju godišnji izvještaj o ostvarenim uštedama energije, osim ako to nije izvodljivo, i objavljuju ga; (h) obezbijeđeno je praćenje rezultata i predviđene su odgovarajuće mjere, u slučaju nezadovoljavajućeg napretka; (i) uspostavljen je nadzorni sistem koji takođe uključuje nezavisnu provjeru statistički značajnog udjela mjera za poboljšanje energetske efikasnosti; i (j) svake se godine objavljuju podaci o godišnjem kretanju ušteda energije. 11. Države članice obezbjeđuju usklađenost poreza iz stava 9. drugog podstava tačke (a) sa kriterijumima navedenim u stavu 10. tačkama (a), (b), (c), (d), (f), (h) i (j). Države članice obezbjeđuju usklađenost propisa i dobrovoljnih sporazuma iz stava 9. drugog podstava tačke (c) s kriterijumima navedenim u stavu 10. tačkama (a), (b), (c), (d), (e), (g), (h), (i) i (j). Države članice obezbjeđuju usklađenost drugih mjera politike iz stava 9. drugog podstava i nacionalnih fondova za energetske efikasnost iz člana 20. stava 6. sa kriterijumima navedenim u stavu 10. tačkama (a), (b), (c), (d), (e), (h), (i) i (j).				
---	--	--	--	--

12. Države članice osiguravaju da se uštede energije u slučaju preklapanja uticaja mjera politike ili pojedinačnih mjera ne uračunavaju dva puta.				
Član 8. Energetski pregledi i sistemi upravljanja energijom 1. Države članice promovišu među svim krajnjim kupcima dostupnost visokokvalitetnih energetskih pregleda koji su troškovno efikasni i: (a) koje nezavisno vrše kvalifikovani i/ili akreditovani stručnjaci u skladu sa kriterijumima kvalifikovanosti; ili (b) koje implemetiraju i nadziru nezavisni organi na osnovu nacionalnog zakonodavstva. Energetske preglede iz prvog podstava mogu vršiti domaći stručnjaci ili energetski auditori, pod uslovom da je predmetna država članica uspostavila sistem kojim se obezbjeđuje i provjerava njihov kvalitet, uključujući ,prema potrebi, godišnji nasumični odabir barem statistički značajnog procenta svih energetskih pregleda koje su izvršili. Kako bi se garantovao visok kvalitet energetskih pregleda i sistema energetskog menadžmenta, države članice utvrđuju transparentne i nediskriminirajuće minimalne kriterijume za energetske preglede na osnovu Priloga VI. Energetski pregledi ne uključuju klauzule o zabrani prenosa nalaza pregleda kvalifikovanom/akreditovanom snabdjevačima energetskih usluga, ako se korisnik tome ne protivi. 2. Države članice razvijaju programe kojima podstiču implementiranje energetskih pregleda u MSP-ovima te naknadnu implementaciju preporuka iz tih pregleda. Na osnovu transparentnih i nediskriminirajućih kriterijuma i ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim podrškama, države članice mogu uspostaviti sisteme podrške MSP-ovima, uključujući u slučaju sklapanja dobrovoljnih sporazuma, za pokrivanje troškova energetskog pregleda i implementaciju troškovno visokoefikasne preporuka iz energetskih pregleda ako se implementiraju predložene mjere. Države članice skreću pažnju MSP-ova, uključujući putem odgovarajućih posredničkih organizacija, koje ih zastupaju, na konkretne primjere kako sistemi energetskog menadžmenta mogu pomoći njihovom poslovanju. Komisija pomaže državama članicama, pružajući im podršku pri razmjeni najboljih praksi u ovom području.	Obaveza velikih pravnih lica Član 22 Pravna lica koja su u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo razvrstana kao velika pravna lica, dužna su da sprovedu energetski pregled svojih objekata najmanje jednom u četiri godine, ili uspostave sertifikovani sistem upravljanja energijom, koji uključuje energetski pregled. Pravno lice iz stava 1 ovog člana, dužno je da: – dostavi Ministarstvu izvještaj o realizovanim mjerama energetske efikasnosti i postignutim uštedama energije, putem informacionog sistema iz člana 13a ovog zakona, najkasnije do 1. marta tekuće, za prethodnu godinu; – čuva izvještaj o sprovedenom energetskom pregledu najmanje 10 godina.	Potpuno usklađeno	Obaveze vršenja energetskih pregleda i djelatnost vršenja energetskih pregleda regulisani su čl. 27 i 30-38 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19), Pravilnikom o vršenju energetskih pregleda zgrada (Sl. list CG, 75/15) i Pravilnikom o uslovima za izvođenje obuke, sticanje ovlaštenja i načinu vođenja registra za vršenje energetskih pregleda (Sl. list CG, 75/15)	

3. Države članice takođe razvijaju programe za podizanje svijesti među domaćinstvima o koristima takvih pregleda putem odgovarajućih savjetodavnih službi. Države članice podstiču programe osposobljavanja za kvalifikaciju energetskih auditora kojima obezbjeđuje da je na raspolaganju dovoljan broj stručnjaka. 4. Države članice obezbjeđuju da u preduzećima, koja nisu MSP-ovi, energetski pregled na nezavisan i troškovno efikasan način provedu kvalifikovani i/ili akreditovani stručnjaci ili da ga implemetiraju i nadziru nezavisni organi na osnovu nacionalnog zakonodavstva do 5. Decembra 2015. i najmanje svake četiri godine od datuma prethodnog energetskog pregleda. 5. Smatra se da energetski pregledi udovoljavaju zahtjevima iz stava 4. ako se sprovode na nezavisan način, u skladu sa minimalnim kriterijumima na osnovu Priloga VI., i ako se implementiraju prema dobrovoljnim sporazumima sklopljenim između organizacija dionika i imenovanog organa, te ako ih nadzire predmetna država članica, drugi organi na koja su nadležni organi prenijeli odgovarajuću odgovornost ili Komisija. Pristup učesnika na tržištu koji nude energetske usluge osnova se na transparentnim i nediskriminirajućim kriterijumima. 6. Preduzeća koja nisu MSP-ovi i koja implemeniraju sistem upravljanja energijom ili sistem upravljanja životnom sredinom, koji ovjerava nezavisno tijelo, u skladu sa relevantnim evropskim ili međunarodnim standardima, izuzeta su od primjene zahtjeva iz stava 4., pod uslovom da države članice obezbijede da predmetni sistem upravljanja uključuje energetski pregled, u skladu s minimalnim kriterijumima na osnovu Priloga VI. 7. Energetski pregledi mogu biti samostalni ili dio šireg pregleda čivotne sredine. Države članice mogu zahtijevati da dio energetskog pregleda čini procjena tehničke i ekonomske izvodljivosti priključenja na postojeću ili planiranu mrežu centralnog grijanja ili hlađenja. Ne dovodeći u pitanje pravo Unije o državnim podrškama, države članice mogu implementirati programe podsticaja i podrška za implementaciju preporuka iz energetskih pregleda i sličnih mjera.				
Član 9. Mjerenje 1. Države članice obezbjeđuju da, u mjeri u kojoj je to tehnički moguće, finansijski opravdano i srazmjerno, s obzirom na potencijalne uštede	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o	

energije, krajnjim kupcima električne energije, prirodnog gasa, centralnog grijanja, centralnog hlađenja i tople vode u domaćinstvima budu pribavljena pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama koja tačno odražavaju stvarnu potrošnju energije krajnjih kupaca i daju informacije o stvarnom vremenu upotrebe. Takva pojedinačna brojila po konkurentnim cijenama obezbjeđuju se prilikom: (a) zamjene postojećeg brojila, osim ako je to tehnički neizvodljivo ili troškovno neefikasno, u odnosu na dugoročnu procijenjenu potencijalnu uštedu; (b) postavljanja novog priključka u novoj zgradi ili ako je zgrada podvrgnuta velikim radovima obnove kako je utvrđeno u Direktivi 2010/31/EU. 2. Ako i u mjeri u kojoj primjenjuju inteligentne sisteme mjerenja i uvode pametna brojila za prirodni gas i/ili električnu energiju u skladu s direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, države članice: (a) obezbjeđuju da sistemi mjerenja krajnjim kupcima pružaju informacije o stvarnom vremenu upotrebe i da su ciljevi energetske efikasnosti i koristi za krajnje kupce potpuno uzeti u obzir prilikom uspostavljanja minimalnih funkcionalnosti brojila i određivanja obaveza učesnika na tržištu; (b) obezbjeđuju sigurnost pametnih brojila i data komunikacija te privatnost krajnjih kupaca, u skladu s relevantnim zakonodavstvom Unije o zaštiti podataka i privatnosti; (c) u slučaju električne energije i na zahtjev krajnjeg kupca, zahtijevaju od snabdjevača usluga mjerenja da osiguraju da brojilo ili brojila mogu uzimati u obzir električnu energiju prenesenu u mrežu iz prostorija krajnjeg kupca; (d) obezbjeđuju da, na zahtjev krajnjih kupaca, podaci o mjerenju predaje i preuzimanja električne energije budu dostupni krajnjim kupcima ili trećoj osobi koja djeluje u ime krajnjeg kupca u lako razumljivom obliku koji se može koristiti za poređenje ponuda pod jednakim uslovima; (e) zahtijevaju da se u trenutku postavljanja pametnih brojila kupcima pruže odgovarajući savjeti i informacije, posebno u vezi s njihovim punim potencijalom u pogledu upravljanja očitavanjem brojila i praćenjem potrošnje energije. 3. Ako se zgrada snabdijeva grijanjem i hlađenjem ili toplom vodom iz mreže za centralno grijanje ili iz centralnog izvora koji snabdijeva više zgrada, mjerilo toplotne energije ili tople vode postavlja se na izmjenjivač toplote ili mjestu isporuke.			efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) Alineja 2 stava 1 i stavovi 2 i 3 člana 9 ove direktive su predmet regulisanja Zakona o energetici – čl. 123, 147, 178, 179, 211, 247	
--	--	--	--	--

U zgradama sa više stanova i višenamjenskim zgradama koje imaju centralni izvor grijanja/hlađenja ili se snabdijevaju iz mreže za centralno grijanje ili centralnog izvora koji snabdijeva više zgrada, brojila individualne potrošnje takođe se postavljaju do 31. decembra 2016. za mjerenje potrošnje toplote ili hlađenja ili tople vode za svaku jedinicu gdje je to tehnički izvodljivo i troškovno efikasno. Ako upotreba pojedinačnih brojila nije tehnički izvodljiva ili troškovno efikasno, za mjerenje grijanja upotrebljavaju se pojedinačni razdjelnici troškova grijanja za mjerenje potrošnje toplote na svakom radijatoru, osim ako predmetna država članica dokaže da bi postavljanje takvih razdjelnika troškova grijanja bilo troškovno neefikasno. U tom se slučaju mogu razmotriti alternativne troškovno efikasne metode mjerenja potrošnje toplote. Ako se višenamjenske zgrade snabdijevaju iz sistema centralnog grijanja ili hlađenja ili ako u takvim zgradama preovladavaju vlastiti zajednički sistemi grijanja ili hlađenja, države članice mogu uvesti transparentna pravila za raspodjelu troškova potrošnje toplote ili tople vode u takvim zgradama kako bi osigurale transparentnost i tačnost obračuna individualne potrošnje. Prema potrebi, takva pravila uključuju smjernice za način raspodjele troškova grijanja i/ili tople vode koji se upotrebljavaju na sljedeće načine: (a) topla voda za potrebe domaćinstva; (b) toplota koju ispuštaju instalacije u zgradi i za potrebe grijanja zajedničkih prostora (ako su stepeništa i hodnici opremljeni radijatorima); (c) za potrebe grijanja stanova.				
Član 10. Informacije o računu 1. Ako krajnji kupci nemaju pametna brojila iz direktiva 2009/72/EZ i 2009/73/EZ, države članice do 31. decembra 2014. obezbjeđuju da su informacije o računu tačne i da se zasnivaju na stvarnoj potrošnji, u skladu s Prilogom VII. tačkom 1.1., za sve sektore obuhvaćene ovom Direktivom, uključujući distributere energije, operatore distributivnih sistema i preduzeća za maloprodaju energije, ako je to tehnički izvodljivo i ekonomski opravdano. Ova se obaveza može ispuniti pomoću sistema redovnog samoočitavanja od strane krajnjih kupaca prilikom kojeg krajnji kupci obavještavaju snabdjevača energije o rezultatima očitavanja brojila. Račun se osniva na	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Zakonom o energetici (Sl. list CG, br. 5/16	

procijenjenoj potrošnji ili paušalnom iznosu, samo ako krajnji kupac nije dostavio rezultate očitavanja brojila za određeni obračunski period. 2. Brojilima postavljenim u skladu sa direktivama 2009/72/EZ i 2009/73/EZ obezbjeđuju se tačne informacije o računu na osnovu stvarne potrošnje. Države članice obezbjeđuju da krajnji kupci imaju mogućnost jednostavnog pristupa dodatnim informacijama o prethodnoj potrošnji čime im se omogućuju detaljne samoprovjere. Dodatne informacije o prethodnoj potrošnji uključuju: (a) kumulativne podatke za najmanje tri prethodne godine ili za razdoblje od početka ugovora o snabdijevanju, ako je ono kraće. Podaci odgovaraju razdobljima za koja su na raspolaganju informacije o redovnom računu; i (b) detaljne podatke u skladu sa vremenom upotrebe za bilo koji dan, nedelju, mjesec i godinu. Navedeni podaci se stavljaju na raspolaganje krajnjem kupcu putem interneta ili interfejsa brojila za razdoblje od najmanje prethodna 24 mjeseca ili za razdoblje od početka ugovora o snabdijevanju ako je ono kraće. 3. Nezavisno od toga da li su postavljena pametna brojila ili ne, države članice: (a) zahtijevaju da, u mjeri u kojoj su dostupne informacije o računu električne energije i prethodnoj potrošnji krajnjih kupaca, one na njihov zahtjev budu stavljene na raspolaganje snabdjevač energetske usluge koji je odredio krajnji kupac; (b) obezbjeđuju da se krajnjim kupcima ponudi mogućnost primanja informacija o računu i računa u elektronskom obliku i da na zahtjev dobiju jasno i razumljivo objašnjenje o tome kako je izrađen njihov račun, posebno ako se računi ne zasnivaju na stvarnoj potrošnji; (c) obezbjeđuju da su uz račun, dostupne i odgovarajuće informacije kako bi krajnji kupci dobili detaljno obavještenje o trenutnim troškovima energije, u skladu s Prilogom VII.; (d) mogu na zahtjev krajnjeg kupca odrediti da se informacije sadržane u takvim računima ne smatraju zahtjevom za plaćanje; U takvim slučajevima, države članice obezbjeđuju da dobavljači izvora energije ponude fleksibilne aranžmane za stvarno plaćanje; (e) zahtijevaju da se informacije o troškovima energije i procjene troškova energije potrošačima daju na zahtjev, blagovremeno i u lako razumljivom obliku, čime se potrošačima omogućuje poređenje ponuda pod jednakim uslovima.			i 51/17) – član 192, 206, 207	
---	--	--	-------------------------------	--

Član 11. Troškovi pristupa informacijama o mjerenju i računu 1. Države članice obezbjeđuju da krajnji kupci sve svoje račune i informacije o računu za potrošnju energije dobijaju besplatno i da podacima o svojoj potrošnji mogu pristupiti besplatno i na odgovarajući način. 2. Nezavisno od stava 1., troškovi informacija o računu individualne potrošnje grijanja i hlađenja u zgradama sa više stanova i višenamjenskim zgradama raspodjeljuju se na neprofitnoj osnovi, u skladu s članom 9. stavom 3. Troškovi proizašli iz dodjele ovog zadatka trećoj osobi, kao što je snabdjevač usluga ili lokalni snabdjevač energije, koji obuhvata mjerenje, raspodjelu i obračun stvarne individualne potrošnje u takvim zgradama, mogu se prenijeti na krajnje kupce u mjeri u kojoj su takvi troškovi opravdani.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Zakonom o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17) – član 192, 206 i 207	
Član 12. Program za obaveštavanje i osnaživanje potrošača 1. Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere kako bi male potrošače energije, uključujući domaćinstva, podstakle na efikasnu upotrebu energije i olakšale im je. Navedene mjere mogu biti dio nacionalne strategije. 2. Za potrebe stava 1. navedene mjere uključuju jedan ili više elemenata navedenih pod tačkom (a) ili (b): (a) niz instrumenata i politika za podsticanje promjena u ponašanju koji mogu uključivati: i. fiskalne podsticaje; ii. pristup finansiranju, finansijskoj podršci ili subvencijama; iii. pružanje informacija; iv. projekte koji služe kao primjer; v. aktivnosti na radnom mjestu; (b) načine i sredstva za uključivanje potrošača i organizacija potrošača tokom mogućeg uvođenja pametnih brojila putem saopštenja o: i. troškovno efikasnim i lako ostvarljivim promjenama u upotrebi energije; ii. informacijama o mjerama za povećanje energetske efikasnosti.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 29 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Akcionim planovima energetske efikasnosti	

Član 13. Sankcije Države članice utvrđuju pravila o sankcijama, koja su primjenjiva u slučaju nepoštovanja nacionalnih odredaba donesenih u skladu s članovima od 7. do 11. i članom 18. stavom 3. te preduzimaju mjere potrebne za obezbjeđivanje njihove implementacije. Predviđene sankcije moraju biti efikasne, proporcionalne i odvraćajuće. Države članice obavještavaju Komisiju o tim odredbama do 5. juna 2014., a o svim naknadnim izmjenama koje se na njih odnose obavještavaju je bez odlaganja.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 53 i 54 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 14. Podsticanje efikasnosti u grijanju i hlađenju	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17) – čl. 20, 62, 63, 83 Potpuna usklađenost će se postići kroz donošenjem akcionog plana razvoja i korišćenja daljinskog grijanja i/ili hlađenja i visokoefikasne kogeneracije	IV kvartal 2022

Član 15. Transformacija, prenos odnosno transport i distribucija energije	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17) – čl. 20, 62, 63, 83 Potpuna usklađenost će se postići kroz donošenjem akcionog plana razvoja i korišćenja daljinskog grijanja i/ili hlađenja i visokoefikasne kogeneracije	IV kvartal 2022
Član 16 Dostupnost sistema za kvalifikaciju, akreditaciju i sertifikovanje 1. Ako nacionalnu nivo tehničke kompetentnosti, objektivnosti i pouzdanosti smatra nedovoljnom, država članica do 31. Decembra 2014. obezbjeđuje da sistemi za sertifikovanje i/ili akreditaciju i/ili jednaki sistemi za kvalifikaciju, uključujući prema potrebi odgovarajuće programe osposobljavanja, postanu ili budu dostupni za snabdijevače energetske usluga i energetske pregleda i za menadžere u području energetike i instalatere dijelova zgrada povezanih s energijom kako je definisano u članu 2. tački 9. Direktive 2010/31/EU. 2. Države članice obezbjeđuju da su sistemi iz stava 1. transparentni za potrošače, da su pouzdani i da doprinose nacionalnim ciljevima energetske efikasnosti. 3. Države članice stavljaju na raspolaganje javnosti sisteme za sertifikovanje i/ili akreditaciju i/ili jednaki sistemi za kvalifikaciju, iz stava 1. i sarađuju jedna s drugom i sa Komisijom na poređenju sistema i njihovom priznavanju.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 31, 32 i 33 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Pravilnikom o uslovima za izvođenje obuke, sticanje ovlaštenja i načinu vođenja registra za vršenje	

Države članice preduzimaju odgovarajuće mjere za upoznavanje potrošača sa dostupnošću sistema za kvalifikaciju i/ili sertifikaciju, u skladu s članom 18. stavom 1.			energetskih pregleda (Sl. list CG, 75/15)	
Član 17. Obavješćavanje i obuka 1. Države članice osiguravaju transparentnost informacija o dostupnim mehanizmima za energetske efikasnosti i finansijskim i pravnim okvirima i njihovo opsežno širenje na sve relevantne učesnike na tržištu, kao što su potrošači, građevinari, arhitekti, inženjeri, energetski auditori i auditori u oblasti životne sredine i instalateri dijelova zgrada kako je definisano u Direktivi 2010/31/EU. Države članice podstiču pružanje informacija bankama i drugim finansijskim institucijama o mogućnostima učestvovanja u finansiranju mjera za poboljšanje energetske efikasnosti, takođe i putem uspostavljanja javno-privatnih partnerstava. 2. Države članice utvrđuju odgovarajuće uslove kako bi tržišni operatori potrošačima energije mogli pružiti odgovarajuće i ciljane informacije i savjete u vezi s energetske efikasnošću. 3. Komisija preispituje učinak svojih mjera za podršku razvoju platformi, u okviru kojih, između ostalog, evropska tijela za socijalni dijalog podstiču programe osposobljavanja za energetske efikasnosti, i prema potrebi uvodi dodatne mjere. Komisija podstiče evropske socijalne partnere na raspravu o energetske efikasnosti. 4. Države članice, uz učešće dionika, uključujući lokalne i regionalne organe, podstiču odgovarajuće inicijative za informisanje, podizanje svijesti i osposobljavanje s ciljem obavješćavanja građana o koristima i praktičnim prednostima preduzimanja mjera za poboljšanje energetske efikasnosti. 5. Komisija podstiče razmjenu i opsežno širenje informacija o najboljim praksama energetske efikasnosti u državama članicama.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 29 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 18. Energetske usluge 1. Države članice promovišu tržište energetskih usluga i pristup tom tržištu za MSP-ove na sljedeće načine: (a) širenjem jasnih i lako dostupnih informacija o:	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 29, 49 i 50 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list	

i. dostupnim ugovorima o energetske usluga i klauzulama koje bi trebalo uključiti u takve ugovore, kako bi se garantovale uštede energije i prava krajnjih kupaca; ii. finansijskim instrumentima, podsticajima, finansijskim podrškama i zajmovima kojima se podupiru projekti u vezi sa uslugama energetske efikasnosti; (b) podsticanjem razvoja oznaka kvaliteta, između ostalog putem trgovačkih udruženja; (c) stavljanjem na raspolaganje javnosti i redovnim ažuriranjem spiska dostupnih pružaoca energetske usluga koji su kvalifikovani i/ili sertifikovani i čije su kvalifikacije i/ili sertifikati u skladu s članom 16. ili osiguravanjem interfejsa putem kojeg pružaoci energetske usluga mogu davati informacije; (d) podržavanjem javnog sektora u prihvatanju ponuda energetske usluga, posebno za preuređenje zgrada, putem: i. osiguravanja obrazaca za ugovore o energetske učinka koji uključuju najmanje stave navedene u Prilogu XIII.; ii. pružanja informacija o najboljim praksama za ugovore o energetske učinka, uključujući prema potrebi analizu troškova i koristi na osnovu pristupa životnog vijeka; (e) osiguravanjem kvalitativnog pregleda u okviru nacionalnog akcionog plana za energetske efikasnost u vezi sa sadašnjim i budućim razvojem tržišta energetske usluga. 2. Države članice podupiru pravilno funkcionisanje tržišta energetske usluga prema potrebi na sljedeće načine: (a) utvrđivanjem i objavljivanjem tačaka za kontakt na kojima krajnji kupci mogu dobiti informacije iz stava 1.; (b) prema potrebi, preduzimanjem mjera za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka koje onemogućavaju uvođenje ugovora o energetske učinka i drugih modela usluga energetske efikasnosti za utvrđivanje i/ili implementaciju mjera za uštede energije; (c) razmatranjem uspostavljanja ili dodjele uloge nezavisnog mehanizma, kao što je ombudsman, kako bi se obezbijedilo efikasno postupanje sa pritužbama i vansudsko rješavanje sporova proizišlih iz ugovora o energetske uslugama; (d) omogućavanjem nezavisnim posrednicima na tržištu da imaju ulogu u podsticanju razvoja tržišta na strani potražnje i ponude.			CG, 57/14 i 25/19)	
---	--	--	--------------------	--

3. Države članice obezbjeđuju da se distributeri energije, operatori distributivnih sistema i preduzeća za maloprodaju energije suzdrže od svih aktivnosti kojima se može onemogućiti potražnja za energetske uslugama ili drugim mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti njihova isporuka, ili spriječiti razvoj tržišta za takve usluge ili mjere, uključujući sprječavanje pristupa tržištu za konkurente ili zloupotrebu vladajućeg položaja.				
Član 19. Druge mjere za podsticanje energetske efikasnosti 1. Ne dovodeći u pitanje osnovna načela vlasničkog i stanarskog prava država članica, države članice ocjenjuju i prema potrebi preduzimaju odgovarajuće mjere za uklanjanje regulatornih i neregulatornih prepreka energetske efikasnosti, posebno u vezi sa: (a) podjelom podsticaja između vlasnika i stanara zgrade ili između više vlasnika kako bi se osiguralo da se zbog činjenice da neće pojedinačno ostvariti sve koristi ili zbog nedostatka pravila za podjelu troškova i koristi između njih, uključujući nacionalna pravila i mjere kojima je uređen proces odlučivanja u nekretninama sa više vlasnika, navedene stranke ne odvrate od ulaganja u poboljšanje energetske efikasnosti koje bi u suprotnom implementirali; (b) pravnim i regulatornim odredbama te administrativnim praksama koje se odnose na javnu nabavku te godišnji budžet i računovodstvo kako bi se osiguralo da se pojedinačni državni organi ne odvrate od ulaganja u poboljšanje energetske efikasnosti i smanjenje troškova očekivanog životnog vijeka te od upotrebe ugovora o energetskom učinku i drugih mehanizama finansiranja sa trećim osobama na dugoročnoj ugovornoj osnovi. Takve mjere za uklanjanje prepreka mogu uključivati osiguravanje podsticaja, stavljanje izvan snage ili izmjenu pravnih ili regulatornih odredbi ili donošenje smjernica i tumačenja saopštenja ili pojednostavljenje administrativnih postupaka. Mjere se mogu kombinovati sa odredbama o obrazovanju, osposobljavanju i posebnim informacijama i tehničkoj pomoći u vezi sa energetskom efikasnošću. 2. O ocjenjivanju prepreka i mjera iz stava 1. Komisija se obaveštava u prvom nacionalnom akcionom planu za energetsku efikasnost iz člana 24. stava 2. Komisija podstiče razmjenu najboljih nacionalnih praksi s tim u vezi.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 29 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Član 20. Nacionalni fond za energetsku efikasnost, finansiranje i tehnička podrška	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl.	

1. Ne dovodeći u pitanje članove 107. i 108. Ugovora o funkcionisanju Evropske unije, države članice olakšavaju uspostavljanje novih ili upotrebu postojećih instrumenata finansiranja za mjere za poboljšanje energetske efikasnosti kako bi se maksimalno iskoristile pogodnosti finansiranja iz više izvora. 2. Komisija prema potrebi direktno ili putem evropskih finansijskih institucija pomaže državama članicama pri uspostavljanju instrumenata finansiranja i sistema tehničke podrške s ciljem povećanja energetske efikasnosti u različitim sektorima. 3. Komisija olakšava razmjenu najboljih praksi između nadležnih nacionalnih ili regionalnih organa, na primjer putem godišnjih sastanaka regulatornih tijela, javnih baza podataka s informacijama o implementaciji mjera u državama članicama i poređenje zemalja. 4. Države članice mogu uspostaviti nacionalni fond za energetske efikasnost. Namjena tog fonda je pružanje podrške nacionalnim inicijativama za povećanje energetske efikasnosti. 5. Države članice mogu omogućiti da se obaveze iz člana 5. stava 1. ispunjavaju godišnjim doprinosima nacionalnom fondu za energetske efikasnost u iznosu koji je jednak ulaganjima, koja su potrebna za ispunjavanje navedenih obaveza. 6. Države članice mogu predvidjeti da stranke obaveznice svoje obaveze iz član 7. stav 1. mogu ispuniti u obliku godišnjeg doprinosa nacionalnom fondu za energetske efikasnost u iznosu koji je jednak ulaganjima, koja su potrebna za ispunjavanje navedenih obaveza. 7. Države članice mogu upotrebljavati svoje prihode od godišnjih emisijih kvota, u skladu s Odlukom br. 406/2009/EZ kako bi razvile inovativne mehanizme finansiranja za praktičnu primjenu cilja poboljšanja energetske karakteristika zgrada iz člana 5.			29 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
--	--	--	---	--

Član 21. Faktori konverzije Za potrebe poređenja ušteda energije i pretvaranja u uporednu jedinicu, primjenjuju se faktori konverzije utvrđeni u Prilogu IV. osim ako je opravdana upotreba drugih faktora konverzije.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Uputstvom za utvrđivanje metodologije za proračunavanje indikativnog cilja poboljšanja energetske efikasnosti (Sl. list CG, br. 18/11)	
Čl. 22. i 23.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 24. Preispitivanje i praćenje implementacije 1. Države članice od 2013. svake godine do 30. aprila izvještavaju o napretku u ostvarivanju nacionalnih ciljeva povećanja energetske efikasnosti u, skladu sa Prilogom XIV. dijelom 1. Izvještaj može činiti dio nacionalnih programa reformi iz Preporuke Savjeta 2010/410/EU od 13. jula 2010. o opštim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije. 2. Do 30. aprila 2014. i zatim svake tri godine nakon toga, države članice podnose nacionalne akcione planove za energetske efikasnost. Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost obuhvataju značajne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti očekivane i/ili ostvarene uštede energije, uključujući uštede u snabdijevanju energijom te prenosu i distribuciji energije kao i u njoj krajnjoj potrošnji, s ciljem ostvarivanja nacionalnih ciljeva povećanja energetske efikasnosti iz člana 3. stava 1. Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost dopunjeni su ažuriranim procjenama očekivane opšte potrošnje primarne energije u 2020. i procijenjenim nivoima potrošnje primarne energije u sektorima navedenim u Prilogu XIV. dijelu 1. Komisija do 31. decembra 2012. obezbjeđuje obrazac kao smjernicu za nacionalne akcione planove za energetske efikasnost. Taj se obrazac usvaja	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona u toku procesa pristupanja EU	Do ulaska Crne Gore u EU

u skladu sa savjetodavnim postupkom iz člana 26. stava 2. Nacionalni akcioni planovi za energetska efikasnost u svakom slučaju moraju uključivati informacije navedene u Prilogu XIV.				
Član 24. Preispitivanje i praćenje implementacije 3. Komisija ocjenjuje godišnje izvještaje i nacionalne akcijske planove za energetska efikasnost te procjenjuje u kojoj je mjeri određena država članica postigla napredak prema ostvarivanju nacionalnih ciljeva povećanja energetske efikasnosti predviđenih u članu 3. stavu 1. i prema implementaciji ove Direktive. Komisija svoju procjenu šalje Evropskom parlamentu i Savjetu. Komisija može na osnovu svoje procjene izvještaja i nacionalnih akcionih planova za energetska efikasnost dati preporuke državama članicama. 4. Komisija prati uticaj implementacije ove Direktive na direktive 2003/87/EZ, 2009/28/EZ i 2010/31/EU i na Odluku br. 406/2009/EZ, kao i na industrijske sektore, posebno na one koji su izloženi znatnom riziku od isticanja ugljenika, kako je određeno u Odluci 2010/2/EU. 5. Komisija preispituje stalnu potrebu za mogućnošću izuzeća utvrđenih u članu 14. stavu 6. prvi put tokom procjene prvog nacionalnog akcionog plana za energetska efikasnost i zatim svake tri godine nakon toga. Ako preispitivanje pokaže da bilo koji od kriterijuma za navedena izuzeća više nije opravdan s obzirom na raspoloživost toplotnog opterećenja i stvarne uslove rada izuzetih postrojenja, Komisija predlaže odgovarajuće mjere.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
6. Države članice u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu I. svake godine do 30. aprila Komisiji dostavljaju statističke podatke o nacionalnoj proizvodnji električne i toplotne energije iz visokoefikasne i niskoefikasne kogeneracije u odnosu na ukupnu proizvodnju toplotne i električne energije. One takođe dostavljaju godišnje statističke podatke o kogeneracionim kapacitetima za proizvodnju toplotne i električne energije i gorivima za kogeneraciju te o proizvodnji i kapacitetima centralnog grijanja i hlađenja u odnosu na ukupnu proizvodnju i kapacitete toplotne i električne energije. Države članice dostavljaju statističke podatke o uštedama primarne energije koje se postižu primjenom kogeneracije u skladu sa metodologijom navedenom u Prilogu II.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo		
7. Komisija do 30. juna 2014. Evropskom parlamentu i Savjetu dostavlja procjenu iz člana 3. stava 2. kojoj prema potrebi prilaže predloge za dalje mjere.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

8. Uzimajući u obzir zahtjeve utvrđene Direktivom 2004/18/EZ, Komisija do 5. decembra 2015. preispituje efikasnost implementacije člana 6. i podnosi izvještaj Evropskom parlamentu i Savjetu. Ovom izvještaju se prema potrebi prilažu predlozi za dalje mjere. 9. Komisija do 30. juna 2016. Evropskom parlamentu i Savjetu podnosi izvještaj o implementaciji člana 7. Ovom izvještaju se prema potrebi prilaže zakonodavni predlog za jednu ili više sljedećih namjena: (a) izmjenu krajnjeg datuma utvrđenog u članu 7. stavu 1.; (b) preispitivanje zahtjeva utvrđenih u članu 7. stavovima 1., 2. i 3.; (c) utvrđivanje dodatnih zajedničkih zahtjeva, posebno u vezi s pitanjima iz člana 7. stav 7. 10. Komisija do 30. juna 2018. procjenjuje napredak koji su države članice ostvarile u uklanjanju regulatornih i neregulatornih prepreka iz člana 19. stav 1. Ova procjena je, prema potrebi, proračunata predlozima za dalje mjere. 11. Komisija objavljuje izvještaje iz stavova 1. i 2.				
Član 27 stav 3 tačka 2 Izmjene i stavljanja van snage 3. Direktiva 2009/125/EZ mijenja se kako slijedi: 2. Na kraju člana 6. stav 1 dodaje se sljedeća rečenica: „Tim se ne dovode u pitanje zahtjevi energetske svojstava i zahtjevi sistema koje određuju države članice u skladu s članom 4. stav 1. i članom 8. Direktive 2010/31/EU“	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 26 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
Čl. 25-30	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
PRILOG I. OPŠTA NAČELA ZA PRORAČUNAVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE IZ KOGENERACIJE PRILOG II. METODOLOGIJA UTVRĐIVANJA EFIKASNOSTI POSTUPKA KOGENERACIJE	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17). Potpuna usklađenost postignuta kroz donošenje	

			Pravilnika o načinu izračunavanja uštede primarne energije iz kogeneracije i određivanja ukupnog stepena efikasnosti kogeneracionog objekta („Sl. list CG“, broj 61/19).	
PRILOG III. ZAHTJEVI ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA PROIZVODE, USLUGE I ZGRADE KOJE KUPUJE CENTRALNA VLADA U mjeri u kojoj je to, u skladu sa troškovnom efikasnošću, ekonomskom izvodljivošću, široj održivosti, tehničkoj prikladnosti i dovoljnom nivou tržišne konkurentnosti, centralna vlada koja kupuje proizvode, usluge ili zgrade: (a) ako je proizvod obuhvaćen delegiranim aktom donesenim na osnovu Direktive 2010/30/EU ili povezane implementirajuće direktive Komisije, kupuje samo proizvode usklađene sa kriterijumom pripadnosti najvišem mogućem razredu energetske efikasnosti s obzirom na potrebu za obezbjeđivanjem dovoljnog nivoa tržišne konkurentnosti; (b) ako je proizvod koji nije obuhvaćen tačkom (a) obuhvaćen implementirajućom mjerom u okviru Direktive 2009/125/EZ koja je usvojena nakon stupanja na snagu ove Direktive, kupuje samo proizvode usklađene sa referentnim vrijednostima za energetske efikasnost koje su određene u toj mjeri implementacije; (c) kupuje kancelarijsku opremu koja je obuhvaćena Odlukom Savjeta 2006/1005/EZ od 18. decembra 2006. o sklapanju Sporazuma između Vlade Sjedinjenih Američkih Država i Evropske zajednice o usklađivanju programa za označavanje energetske efikasnosti za kancelarijsku opremu i koja je	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Djelimično usklađeno čl. 20 i 21 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) Potpuna usklađenost će se postići izmjenama i dopunama podzakonskog akata iz člana 21 stav 2 koji se odnosi na uvođenje zahtjeva i kriterijuma energetske	IV kvartal 2022

usklađena sa zahtjevima energetske efikasnosti koji nisu manje stroži od zahtjeva navedenih u Prilogu C Sporazuma, koji je u prilogu te Odluke; (d) kupuje samo gume koje su usklađene s kriterijumom pripadnosti najvišem razredu energetske efikasnosti s obzirom na potrošnju goriva, kako je definisano Uredbom (EZ) br. 1222/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. novembra 2009. o označavanju guma s obzirom na efikasnost potrošnje goriva i druge bitne parametre. Ovim se zahtjevom državni organi ne spjerećavaju u kupovini guma najvišeg razreda s obzirom na prijenjanje na mokru podlogu ili spoljašnju buku, koja se proizvodi prilikom kretanja, ako je to opravdano sigurnosnim razlozima ili razlozima javnog zdravlja; (e) u svojim pozivima za podnošenje ponuda za ugovore o uslugama zahtijevaju da za potrebe pružanja predmetnih usluga pružaoci usluga upotrebljavaju samo proizvode, u skladu sa zahtjevima iz tačaka (a) do (d) prilikom pružanja predmetnih usluga. Ovaj se zahtjev primjenjuje samo na nove proizvode koje pružalac usluga kupuje djelimično ili u cjelosti za potrebe pružanja predmetnih usluga; (f) kupuje ili sklapa nove sporazume o iznajmljivanju samo za zgrade koje ispunjavaju barem minimalne zahtjeve energetske karakteristika iz član 5. stav 1. osim ako je namjena kupovine: i. realizacija velike obnove ili rušenja; ii. kada je riječ o državnim organima, ponovna prodaja zgrade, a ne njena upotreba za potrebe državnog organa; ili iii. očuvanje zgrade kao službeno zaštićene zgrade, jer pripada posebno zaštićenom području ili zbog njene posebne arhitektonske ili istorijske vrijednosti. Usklađenost s navedenim zahtjevima provjerava se putem energetske sertifikata iz člana 11. Direktive 2010/31/EU.			efikasnosti u javne nabavke	
PRILOG IV. ENERGETSKI UDIO ODABRANIH GORIVA ZA KRAJNJU POTROŠNJU – TABELA KONVERZIJE	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno Uputstvom za utvrđivanje metodologije za proračunavanje indikativnog cilja	

			poboljšanja energetske efikasnosti (Sl. list CG, br. 18/11)	
PRILOG V. Zajedničke metode i načela za proračunavanje učinka sistema obaveza energetske efikasnosti ili drugih mjera politike, u skladu sa članom 7. stavovima 1., 2. i 9. i članom 20. stavom 6. 1. Metode za proračunavanje ušteda energije u smislu člana 7. stavova 1. i 2., člana 7. stava 9. drugog podstava tačaka (b), (c), (d), (e) i (f) i člana 20. stava 6. Stranke obveznice, stranke učesnice, ovlaštene stranke ili provedbena tijela javne vlasti mogu upotrebljavati jednu ili više sljedećih metoda za proračunavanje ušteda energije: (a) predviđene uštede na osnovu rezultata prethodnih energetskih poboljšanja u sličnim postrojenjima pod nezavisnim nadzorom. Opšti pristup se naziva „ex-ante”; (b) izmjerene uštede, pri čemu se uštede od uvođenja mjere ili paketa mjera utvrđuju bilježenjem stvarnog smanjenja u upotrebi energije, uzimajući u obzir faktore kao što su aditivnost, zauzetost, nivo proizvodnje i vremenske prilike koji mogu uticati na potrošnju. Opšti pristup se naziva „ex-ante”; (c) procijenjene uštede, pri čemu se upotrebljavaju tehničke procjene ušteda. Ovaj se pristup može upotrebljavati samo ako je utvrđivanje pouzdanih izmjerenih podataka za određeno postrojenje teško ili nerazmjerno skupo, na primjer pri zamjeni kompresora ili električnog motora drugačijom vrijednošću KWh od one za koju postoje nezavisne informacije o izmjerenim uštedama, ili ako procjene na osnovu metodologija i referentnih vrijednosti utvrđenih na nacionalno nivou sprovode kvalifikovani ili akreditovani stručnjaci koji ne zavise od uključenih stranaka obveznicama, strankama učesnicama ili ovlaštenim strankama; (d) uštede utvrđene na osnovu istraživanja kojima se utvrđuje odgovor potrošača na savjete, informativne kampanje, sisteme označavanja, sisteme sertifikovanja i pametne mjerne sisteme. Ovaj se pristup može upotrebljavati samo za uštede proizišle iz promjena u ponašanju potrošača.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno kroz član 7, 13a i 18 Zakona o efikasnom korišćenju energije Crna Gora je donijela odluku da u ovom trenutku ne uvodi sistem obaveza energetske efikasnosti već da ciljeve iz člana 7 Direktive postigne kroz alternativne mjere u skladu sa stavom 9 ovog člana Direktive. Dio sistema alternativnih mjera će biti i uštede snabdjevača energijom i	IV kvartal 2019

Ne može se upotrebljavati za uštede proizišle iz implementacije fizičkih mjera. 2. Pri utvrđivanju uštede energije za mjeru za poboljšanje energetske efikasnosti u smislu člana 7. stavova 1. i 2., člana 7. stava 9. drugog podstava tačaka (b), (c), (d), (e) i (f) te člana 20. stava 6. primjenjuju se sljedeća načela: (a) u obzir se mogu uzeti samo uštede koje prelaze sljedeće nivoe: i. standardne vrijednosti emisija Unije za nove lične automobile i nova laka službena vozila nakon implementacije Uredbe (EZ) br. 443/2009 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. aprila 2009. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nove lične automobile u okviru integrisanog pristupa Zajednice sa ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz lakih vozila odnosno Uredbe (EU) br. 510/2011 Evropskog parlamenta i Savjeta od 11. maja 2011. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija za nova laka službena vozila kao dio integrisanog pristupa Unije sa ciljem smanjivanja emisija CO₂ iz privatnih i lakih službenih vozila ; ii. zahtjevi Unije u vezi s uklanjanjem određenih proizvoda povezanih sa energijom sa tržišta nakon implementacije implementirajućih mjera, u skladu s Direktivom 2009/125/EZ; i (b) kako bi se u obzir uzele klimatske razlike između regija, države članice mogu odlučiti prilagoditi uštede standardnoj vrijednosti ili uskladiti različite uštede energije s temperaturnim razlikama između regija; (c) aktivnosti stranke obveznice, stranke učesnice ili ovlašćene stranke moraju biti dokazivo značajne za ostvarivanje iskazane uštede; (d) na uštede proizišle iz pojedinačne mjere pravo može polagati samo jedna stranka; (e) pri proračunu ušteta energije uzima se u obzir njihov životni vijek. To se može sprovesti tako da se saberu uštede koje će se ostvariti svakom pojedinačnom mjerom između datuma njene implementacije i 31. decembra 2020. Države članice mogu takođe usvojiti drugu metodu, ako procijene da se njome može ostvariti barem jednaka ukupna količina ušteta. Ako upotrebljavaju druge metode, države članice obezbjeđuju da ukupni iznos ušteta energije proračunat pomoću tih drugih metoda ne prelazi iznos ušteta energije koji bi dobile kada bi uštede proračunale kao zbir ušteta koje će se ostvariti svakom pojedinačnom mjerom između datuma njene implementacije i 31. decembra 2020. Države članice u svom prvom nacionalnom akcionom planu za energetska efikasnost u skladu s			distributera energenata.	
--	--	--	--------------------------	--

Prilogom XIV. ovoj Direktivi detaljno opisuju koje su druge metode upotrebljavale i kojim su odredbama osigurale ispunjavanje tog obavezujućeg zahtjeva za proračunavanje; i (f) dopuštene su mjere koje pojedinačno ili zajednički sprovode stanke obveznice, stranke učesnice ili ovlaštene stranke i čiji je cilj dovesti do trajne transformacije proizvoda, opreme ili tržišta na višu stepen energetske efikasnosti; i (g) pri podsticanju uvođenja mjera za poboljšanje energetske efikasnosti države članice obezbjeđuju održavanje standarda kvaliteta proizvoda, usluga i implementacije mjera. Ako takvi standardi ne postoje, države članice sarađuju sa strankama obveznicama, strankama učesnicama ili ovlašćenim strankama na njihovom uvođenju. 3. Pri utvrđivanju uštede energije na osnovu mjera politike koje se primjenjuju, u skladu sa članom 7. stavom 9. drugim podstavom tačkom (a) primjenjuju se sljedeća načela: (a) u obzir se uzimaju samo uštede energije na osnovu mjera oporezivanja koje prelaze minimalne stepene oporezivanja primjenjive na goriva, u skladu s Direktivom Savjeta 2003/96/EZ od 27. oktobra 2003. o restrukturiranju sistema Zajednice za oporezivanje energenata i električne energije ili Direktivom Savjeta 2006/112/EZ od 28. novembra 2006. o zajedničkom sistemu poreza na dodatnu vrijednost; (b) za proračunavanje učinka upotrebljavaju se najnoviji i reprezentativni službeni podaci o fleksibilnosti cijena; i (c) uštede energije ostvarene pratećim instrumentima poreske politike, uključujući fiskalne podsticaje ili uplate u fond, obračunavaju se posebno. 4. Obavješćavanje o metodologiji Države članice do 5. decembra 2013. Komisiju obavješćavaju o predloženoj detaljnoj metodologiji za rad sistema obaveze energetske efikasnosti i za potrebe člana 7. stav 9. i člana 20. stava 6. Osim u slučaju poreza, takvo obavješćenje uključuje pojedinosti o: (a) strankama obveznicama, strankama učesnicama, ovlašćenim strankama ili državnim organima zaduženim za implementaciju; (b) ciljanim sektorima; (c) nivou cilja uštede energije ili očekivanim uštedama koje se trebaju ostvariti u cijelom razdoblju i međuperiodima; (d) trajanju razdoblja obaveze i međuperiodi; (e) kategorijama prihvatljivih mjera;				
---	--	--	--	--

(f) metodologiji proračunavanja, uključujući kako se određuju dopunjavanje i značaj i koje se metodologije i referentne vrijednosti upotrebljavaju za tehničke procjene; (g) vijeku trajanja mjera; (h) pristupu usvojenom za rješavanje pitanja klimatskih razlika unutar države članice; (i) standardima kvaliteta; (j) protokolima za praćenje i provjeru i kako se obezbjeđuje njihova nezavisnost o strankama obveznicama, strankama učesnicama ili ovlašćenim strankama; (k) revizijskim protokolima; i (l) kako se vodi računa o potrebi za ispunjavanjem zahtjeva iz člana 7. stava 1. drugog podstava. U slučaju poreza takvo obavještenje uključuje pojedinosti o: (a) ciljanim sektorima i segmentu poreskih obveznika; (b) državnom organu zaduženom za implementaciju; (c) očekivanoj uštedi koju treba ostvariti; (d) trajanju poreske mjere i međuperiodima; i (e) metodologiji proračunavanja, uključujući koja se fleksibilnost cijena upotrebljava.				
PRILOG VI. Minimalni kriterijumi za energetske preglede uključujući energetske preglede koji se vrše u sklopu sistema energetskog menadžmenta Energetski pregledi iz člana 8. zasnivaju se na sljedećim smjernicama: (a) zasnivaju se na ažuriranim, izmjerenim i radnim podacima o potrošnji energije, koji je moguće pratiti i (za električnu energiju) na profilima opterećenja; (b) obuhvataju detaljan pregled profila potrošnje energije zgrada ili grupa zgrada, tehnoloških procesa ili industrijskih postrojenja, uključujući prevoz; (c) kada je to moguće, proizlaze iz analize troškova ciklusa trajanja umjesto iz jednostavnih razdoblja povraćaja, kako bi se u obzir uzele dugoročne uštede, preostale vrijednosti dugoročnih ulaganja i diskontne stope; (d) razmjerni su i u dovoljnoj mjeri reprezentativni kako bi se omogućilo dobijanje pouzdane slike o cjelokupnim energetskim karakteristikama i pouzdano prepoznavanje najvažnijih mogućnosti za poboljšanje.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Djelatnost vršenja energetskih pregleda regulisani su članom 27 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Pravilnikom o vršenju energetskih pregleda zgrada	

Energetskim pregledima se omogućuju detaljna i potvrđena proračunavanja za predložene mjere sa ciljem pružanja jasnih informacija o mogućim uštedama. Mora biti omogućena čuvanje podataka koji se upotrebljavaju u energetskim pregledima za istorijsku analizu i praćenje učinaka.			(Sl. list CG, 75/15).	
PRILOG VII. Minimalni zahtjevi za obračun i informacije o obračunu na osnovu stvarne potrošnje 1. Minimalni zahtjevi za obračun 1.1. Obračun na osnovu stvarne potrošnje Kako bi se krajnjim kupcima omogućila regulacija vlastite potrošnje energije, obračun se treba vršiti na osnovu stvarne potrošnje najmanje jednom godišnje, a informacije o obračunu trebaju se staviti na raspolaganje najmanje svaka tri mjeseca na zahtjev ili ako su se potrošači odlučili za primanje računa u elektronskom obliku, u suprotnom dva puta godišnje. Gas koji se koristi samo za kuvanje može se izuzeti iz ovog zahtjeva. 1.2. Minimalne informacije koje račun mora da sadrži Države članice obezbjeđuju da su, prema potrebi u ili sa računima, ugovorima, transakcijama i potvrdama izdatim u distribucijama, krajnjim kupcima na jasan i razumljiv način na raspolaganje stavljene sljedeće informacije: (a) sadašnje stvarne cijene i stvarna potrošnja energije; (b) poređenje sadašnje potrošnje energije krajnjeg kupca i potrošnje u istom razdoblju prošle godine, po mogućnosti u grafičkom obliku; (c) kontakt podaci organizacija krajnjih kupaca, energetskih agencija ili sličnih tijela, uključujući adrese internet stranica, gdje se mogu pronaći informacije o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti, uporedivim profilima krajnjih korisnika i objektivnim tehničkim specifikacijama opreme koja koristi energiju. Pored toga, kada je moguće i korisno države članice osiguravaju da se u ili sa računima, ugovorima, transakcijama i potvrdama izdatim u distribucijama, krajnjim kupcima na jasan i razumljiv način na raspolaganje stave poređenje sa prosječnim uobičajenim ili referentnim krajnjim kupcem iz iste kategorije korisnika ili da se krajnji kupac uputi na navedene informacije.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 24 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i Zakonom o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17). – čl. 123, 147, 178, 179, 211, 247	

1.3. Savjeti u vezi s energetsom efikasnošću koji su priloženi uz račune i druge povratne informacije za krajnje kupce U ugovorima, prilikom izmjena ugovora, u računima koje kupci primaju ili na internet stranicama namijenjenim pojedinačnim kupcima distributeri energije, operatori distributivnih sistema i preduzeća za maloprodaju energije obavještavaju svoje kupce na jasan i razumljiv način o kontaktnim podacima nezavisnih centara za savjetovanje potrošača, energetskih agencija ili sličnih institucija, uključujući njihove internet adrese, gdje se mogu dobiti savjeti o raspoloživim mjerama za poboljšanje energetske efikasnosti, referentnim profilima za potrošnju energije i tehničkim specifikacijama za uređaje koji koriste energiju, pri čemu ti savjeti mogu dovesti do smanjenja potrošnje energije navedenih uređaja.				
PRILOG VIII. Potencijal za efikasnost u grijanju i hlađenju PRILOG IX . ANALIZA TROŠKOVA I KORISTI PRILOG X. Garancija o porijeklu za električnu energiju proizvedenu iz visokoefikasne kogeneracije PRILOG XI. Kriterijumi energetske efikasnosti za regulaciju energetske mreže i za tarife elektroenergetske mreže PRILOG XII. ZAHTJEVI ENERGETSKE EFIKASNOSTI ZA OPERATORE PRENOSNIH SISTEMA I OPERATORE DISTRIBUTIVNIH SISTEMA	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Materija je predmet regulisanja Zakona o energetici (Sl. list CG, br. 5/16 i 51/17). Potpuna usklađenost će se postići kroz donošenje odgovarajućih podzakonskih akata.	IV kvartal 2019
PRILOG XIII. Minimalne stave koje treba uključiti u ugovore o energetsom učinku sklopljene s javnim sektorom ili povezane specifikacije javnog tendera - Jasan i transparentan popis mjera za poboljšanje efikasnosti koje treba provesti ili rezultata u vezi s efikasnošću koje treba ostvariti. - Garantovane uštede koje treba ostvariti primjenom mjera iz ugovora. - Trajanje i ključne tačke ugovora, uslovi i otkazni rok. - Jasan i transparentan spisak obaveza svake ugovorne stranke. - Referentni datum(i) za utvrđivanje ostvarenih ušteta. - Jasan i transparentan spisak koraka u implementaciji mjere ili paketa mjera i prema potrebi povezanih troškova.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno čl. 29, 49 i 50 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	

- Obaveza potpune implementacije mjera iz ugovora i dokumentovanje svih promjena napravljenih tokom implementacije projekta. - Propisi o uključivanju istovjetnih zahtjeva u sve podugovore sa trećim osobama. - Jasan i transparentan prikaz finansijskih posljedica projekta i raspodjele udjela obiju stranaka u ostvarenim novčanim uštedama (odnosno naknada pružaocu usluga). - Jasne i transparentne odredbe o mjerenju i provjeri ostvarenih zagantovanih ušteta, provjeri kvaliteta i garancijama. - Odredbe u kojima se objašnjava postupak u slučaju promjene okvirnih uslova koji utiču na sadržaj i ishod ugovora (odnosno promjene cijene energije, intenziteta upotrebe postrojenja). - Detaljne informacije o obavezama svake ugovorne stranke i o sankcijama za njihovo kršenje.				
PRILOG XIV. OPŠTI OKVIR ZA IZVJEŠTAVANJE Dio 1.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprimjenljivo	Zakonom nisu predviđene obaveze izvještavanja prema EU, ali će to biti urađeno kroz izmjene i dopune Zakona tokom procesa pristupanja EU	Do ulaska Crne Gore u EU
PRILOG XIV. OPŠTI DIO ZA IZVJEŠTAVANJE Dio 2. Nacionalnim akcionim planovima za energetska efikasnost iz člana 24. stav 2. obezbjeđuje se okvir za razvoj nacionalnih strategija za energetska efikasnost. Nacionalni akcioni planovi za energetska efikasnost obuhvataju značajne mjere za poboljšanje energetske efikasnosti i očekivane/ostvarene uštede energije, uključujući uštede u snabdijevanju energijom, prenosu i distribuciji energije i njenoj krajnjoj potrošnji. Države članice obezbjeđuju uključivanje najmanje dolje navedenih navedenih informacija u nacionalne akcione planove za energetska efikasnost.	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Usklađeno članom 7 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19). Zakonom nije propisan detaljan sadržaj	

1. Ciljevi i strategije: - okvirni nacionalni cilj povećanja energetske efikasnosti za 2020. kako je predviđeno članom 3. stavom 1., - nacionalni okvirni cilj uštede energije utvrđen u članu 4. stavu 1. Direktive 2006/32/EZ, - ostali postojeći ciljevi povećanja energetske efikasnosti koji se odnose na cjelokupnu ekonomiju ili određene sektore. 2. Mjere i uštede energije U nacionalnim akcionim planovima za energetske efikasnosti pružaju se informacije o usvojenim mjerama ili mjerama koje se planiraju usvojiti radi implementacije glavnih elemenata ove Direktive i o povezanim uštedama. (a) Uštede primarne energije U nacionalnim akcionim planovima za energetske efikasnosti navode se značajne mjere i aktivnosti preduzete s ciljem uštede primarne energije u svim sektorima ekonomije. Za svaku se mjeru ili paket mjera/aktivnosti navode procjene očekivanih ušteda za 2020. i ušteda ostvarenih do trenutka izvještavanja. Prema potrebi, trebaju se pružiti informacije o drugim rezultatima/koristima mjera (smanjenju efekta staklene bašte, poboljšanju kvaliteta vazduha, otvaranju radnih mjesta itd.) i budžetu za njihovu implementaciju. (b) Ušteda krajnje energije Prvi i drugi nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnosti uključuju rezultate u vezi s ispunjavanjem cilja uštede krajnje energije utvrđenog u članu 4. stavovima 1. i 2. Direktive 2006/32/EZ. Ako proračunavanje/procjena ušteda prema mjeri nije dostupna, iskazuje se smanjenje energije na nivou sektora kao rezultat (kombinacije) mjera. Prvi i drugi nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnosti takođe uključuju metodologiju mjerenja i/ili proračunavanja koja se upotrebljava za proračunavanje ušteda energije. Ako se primjenjuje „preporučena metodologija”, nacionalni akcioni plan za energetske efikasnosti trebao bi da sadrži pozivanje na nju. 3. Posebne informacije koje se odnose na ovu Direktivu 3.1. Državni organi (član 5.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnosti uključuju popis državnih organa koja su izradila plan za energetske efikasnosti u skladu sa članom 5. stavom 7.			Akcionog plana energetske efikasnosti, ali su zahtjevi ovog priloga direktive uzeti u obzir prilikom pripreme akcionih planova energetske efikasnosti u skladu sa obrascem propisanim od strane Sekretarijata energetske zajednice.	
--	--	--	--	--

3.2. Obaveze energetske efikasnosti (član 7.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost uključuju nacionalne koeficijente, odabrane u skladu s Prilogom IV. Prvi nacionalni akcioni plan za energetske efikasnost uključuje kratki opis nacionalnog sistema iz člana 7. stav 1. ili alternativnih mjera usvojenih primjenom člana 7. stav 9. 3.3. Energetski pregledi i sistemi upravljanja (član 8.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost uključuju: (a) broj energetskih pregleda izvršenih u prethodnom periodu; (b) broj energetskih pregleda izvršenih u velikim preduzećima u prethodnom periodu; (c) broj velikih preduzeća na njihovim područjima uz naznaku broja onih na koje se primjenjuje član 8. stav 5. 3.4. Podsticanje efikasnog grijanja i hlađenja (član 14.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost uključuju procjenu napretka ostvarenog u primjeni sveobuhvatne procjene iz člana 14. stava 1. 3.5. Prenos i distribucija energije (član 15.) Prvi nacionalni akcioni plan za energetske efikasnost i naknadni izvještaji koja se podnose svakih 10 godina nakon toga uključuju implementirane procjene, mjere i ulaganja utvrđene s ciljem iskorišćavanja potencijala za povećanje energetske efikasnosti infrastrukture za gas i električnu energiju iz člana 15. stav 2. 3.6. Države članice u okviru nacionalnih akcionih planova za energetske efikasnost izvještavaju o mjerama, koje su preduzete za omogućavanje i izradu odgovora na potražnju, kako je navedeno u članu 15. 3.7. Dostupnost sistema za kvalifikovanje, akreditaciju i sertifikovanje sistema (član 16.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost uključuju informacije o raspoloživim sistema za kvalifikovanje, akreditaciju i sertifikovanje ili istovjetnim sistemima za kvalifikovanje za pružaoce energetskih usluga, energetske preglede i mjere za poboljšanje energetske efikasnosti. 3.8. Energetske usluge (član 18.) Nacionalni akcioni planovi za energetske efikasnost uključuju link na internet stranicu na kojoj se može pristupiti spisku ili interfejsu pružaoce energetskih usluga iz člana 18. stav 1. tačke (c). 3.9. Druge mjere za podsticanje energetske efikasnosti (član 19.)				
---	--	--	--	--

Prvi nacionalni akcioni plan za energetska efikasnost uključuje popis mjera iz člana 19. stav 1.				
PRILOG XV. Korelaciona tabela	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
DIREKTIVA 2018/844				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU Direktiva 2010/31/EU mijenja se kako slijedi: 1. član 2. mijenja se kako slijedi: (a) tačka 3. zamjenjuje se sljedećim „3. tehnički sistem zgrade’ znači tehnička oprema zgrade ili samostalne upotrebne cjeline zgrade za grijanje prostora, hlađenje prostora, ventilaciju, grijanje vode za domaćinstva, ugrađenu rasvjetu, automatizaciju i kontrolu zgrade, proizvodnju električne energije u krugu zgrade ili kombinaciju navedenog, uključujući sisteme koji upotrebljavaju energiju iz obnovljivih izvora;”; (b) umeće se sljedeća tačka: „3.a, sistem automatizacije i kontrole zgrade’ je sistem, koji obuhvata sve proizvode, softver i inženjerske usluge, kojim se može poduprijeti energetski efikasno, ekonomično i sigurno funkcionisanje tehničkih sistema zgrade putem automatskih kontrola i olakšavanjem ručnog upravljanja tim tehničkim sistemima zgrade;”; (c) umeću se sljedeće tačke: „15.a sistem grijanja’ znači kombinacija komponenti koje su potrebne za određeni način obrade vazduha u prostoriji pomoću koje se povisuje temperatura; 15.b, generator toplote’ znači dio sistema grijanja koji proizvodi korisnu toplotu primjenom jednog od niže navedenih postupaka ili više njih: (a) izgaranjem goriva, npr. u kotlu; (b) Džulovim učinkom koji se odvija u elektrootpornim grijačima; (c) izvlačenjem toplote iz okolnog vazduha, odsisnog vazduha ili vode ili tla kao izvora toplote pomoću dizalice toplote;	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno		II 2022

15.c, ugovor o energetske učinku' znači ugovor o energetske učinku kako je definisan u članu 2. tački 27. Direktive 2012/27/EU Evropskog parlamenta i Vijeća;	Nema odgovarajuće odredbe	Potpuno usklađeno	Potpuno usklađeno članom 49 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19)	
(d) dodaje se sljedeća tačka „20. „mikro izolovani sistem' znači mikro izolovani sistem kako je definisan u članu 2. tački 27. Direktive 2009/72/EZ Evropskog parlamenta i Vijeća (*) * Direktiva 2009/72/EZ o zajedničkim pravilima za unutrašnje tržište električne energije i stavljana van snage Direktivom (EU) 2019/944	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU umeće se sljedeći član: „Član 2.a Dugoročna strategija obnove 1.Svaka država članica utvrđuje dugoročnu strategiju obnove za podržavanje obnove nacionalnog fonda stambenih i nestambenih zgrada, javnih i privatnih, u energetske visokoefikasan i dekarbonizovan fond zgrada do 2050., olakšavajući troškovno efikasno pretvaranje postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Svaka dugoročna strategija obnove podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvještavanja te obuhvata: (a) pregled nacionalnog fonda zgrada koji se, prema potrebi, osnova na statističkom uzorkovanju i očekivanom udjelu obnovljenih zgrada u 2020.; (b) utvrđivanje troškovno efikasnih pristupa obnovi zavisno od vrste zgrade i klimatske zone, uzimajući u obzir, ako je primjenjivo, relevantne pokretačke tačke u životnom ciklusu zgrade;	Studija unapređenja energetske efikasnosti zgrada Član 7a Radi podsticanja i obezbjeđenja investicija za unaprjeđenje energetske efikasnosti zgrada, Ministarstvo izrađuje Studiju unaprjeđenja energetske efikasnosti zgrada. Studija iz stava 1 ovog člana naročito sadrži: – pregled fonda zgrada; – pregled isplativih mjera energetske efikasnosti za zgrade u zavisnosti od vrste i namjene zgrada i klimatskih uslova; – pregled podsticajnih mjera za finansiranje radova na rekonstrukciji, odnosno adaptaciji	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići kroz izradu Studiju unaprjeđenja energetske efikasnosti zgrada	IV kvartal 2022

(c) politike i mjere za podsticanje troškovno efikasnih dubinskih obnova zgrada, uključujući postupne dubinske obnove, i za podržavanje ciljanih troškovno efikasnih mjera i obnove, npr. uvođenjem neobaveznog sistema pasoša za obnovu zgrada; (d) pregled politika i mjera koje su usmjerene na segmente nacionalnog fonda zgrada s najgorim svojstvima, dileme suprotstavljenih interesa najmodavca i najmoprimca i nedostatke tržišta te opis relevantnih nacionalnih mjera kojima se doprinosi ublažavanju energetske siromaštva; (e) politike i mjere usmjerene na sve zgrade javnog sektora ;(f) pregled nacionalnih inicijativa za promicanje pametnih tehnologija i dobro povezanih zgrada i zajednica kao i vještina i obrazovanja u građevinskom sektoru i sektoru energetske efikasnosti; i (g) na dokazima zasnovanu procjenu očekivanih ušteda energije i širih koristi, kao što su one povezane sa zdravljem, sigurnošću i kvalitetom vazduha. 2. Svaka država članica u okviru svoje dugoročne strategije obnove utvrđuje plan s mjerama i mjerljivim pokazateljima napretka utvrđenima na državnom nivou s obzirom na dugoročni cilj smanjenja emisija stakleničkih gasova u Uniji za 80-95 % do 2050. u uporedbi s 1990., kako bi se osigurao energetske visokoefikasa n i dekarbonizovan nacionalni fond zgrada i kako bi se olakšalo troškovno efikasno pretvaranje postojećih zgrada u zgrade gotovo nulte energije. Plan sadržava okvirne relevantne ključne tačke za 2030., 2040. i 2050. te se u njemu navodi kako će se njima doprinijeti postizanju ciljeva Unije u pogledu energetske efikasnosti u skladu s Direktivom 2012/27/EU. 3. S ciljem potpore mobilizaciji ulaganja u obnovu koja je potrebna za postizanje ciljeva iz stava 1. države članice olakšavaju pristup odgovarajućim mehanizmima za: (a) agregiranje projekata, među ostalim putem platformi ili skupina za ulaganja i konzorcijuma malih i srednjih preduzeća, kako bi se investitorima omogućio pristup i osigurala rješenja u paketu za potencijalne klijente; (b) smanjenje percipiranog rizika zahvata u području energetske efikasnosti za investitore i privatni sektor; (c) upotrebu javnih sredstava za povećanje potencijala dodatnog ulaganja privatnog sektora ili rješavanje specifičnih nedostataka tržišta; (d) usmjeravanje ulaganja u energetske efikasan fond zgrada javnog sektora, u skladu sa smjernicama Eurostata; i	zgrada, radi unaprjeđenja njihovih energetske karakteristika; – pregled mjera koje su usmjerene na fond zgrada sa energetske karakteristika koje ne ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske efikasnosti, i kojima se doprinosi postizanju širih socio-ekonomskih koristi; – dugoročne projekcije za usmjeravanje investicija u unaprjeđenje energetske efikasnosti zgrada; – plan sa predlogom prioriteta mjera i indikatora za praćenje napretka; – procjenu očekivanih ušteda energije i drugih koristi koji su rezultat unaprjeđenja energetske efikasnosti zgrada. Nacionalni energetske i klimatske plan se izrađuje u skladu sa studijom iz stava 1 ovog člana.			
--	--	--	--	--

(e) pristupačne i transparentne savjetodavne alate, poput jedinstvenih kontaktnih tačaka (one-stop-shops) za potrošače i savjetodavnih službi u području energije, o relevantnim energetske obnovama i finansijskim instrumentima. 4. Komisija prikuplja i prosljeđuje, barem javnim tijelima, najbolje prakse u pogledu uspješnih javnih i privatnih programa finansiranja energetske obnove te informacije o programima agregiranja malih projekata energetske obnove. Komisija utvrđuje i prosljeđuje najbolje prakse u pogledu finansijskih poticaja za obnovu iz perspektive potrošača, uzimajući u obzir razlike među državama članicama u pogledu troškovne efikasnosti. 5. S ciljem potpore izradi svoje dugoročne strategije obnove svaka država članica sproved javno savjetovanje o svojoj dugoročnoj strategiji obnove prije nego što će je podnijeti Komisiji. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže sažetak rezultata javnog savjetovanja. Svaka država članica utvrđuje modalitete uključivog savjetovanja tokom sprovođenja svoje dugoročne strategije obnove. 6. Svaka država članica svojoj dugoročnoj strategiji obnove prilaže pojedinosti o sprovođenju svoje najnovije dugoročne strategije obnove, među ostalim o planiranim politikama i mjerama. 7. Svaka država članica može upotrebljavati svoju dugoročnu strategiju obnove kako bi odgovorile na pitanja zaštite od požara i rizika povezanih sa pojačanom seizmičkom aktivnošću koji utiču na energetske obnove i životni vijek zgrada.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU član 6. zamjenjuje se sljedećim: „Član 6. Nove zgrade 1.Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da nove zgrade ispunjavaju minimalne zahtjeve energetske svojstava utvrđene u skladu sa članom 4.	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Djelimično usklađeno članom 26 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19). Potpuna usklađenost će	

2. Države članice osiguravaju da se prije početka gradnje novih zgrada uzme u obzir tehnička, okolna i ekonomska izvedenost visokoefikasnih alternativnih sistema, ako su oni dostupni.”; 4. u članu 7. peti stavak zamjenjuje se sljedećim: „Države članice potiču, u slučaju zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, visokoefikasne alternativne sisteme, u mjeri u kojoj je to tehnički, funkcionalno i ekonomski izvedivo te uzimaju u obzir pitanja zdravih unutrašnjih klimatskih uslova, zaštite od požara i rizika povezanih sa pojačanom seizmičkom aktivnosti.”;			se postići kroz izradu Studiju unaprjeđenja energetske efikasnosti zgrada	
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU član 8. zamjenjuje se sljedećim: „Član 8. Tehnički sistemi zgrade, elektromobilnost i pokazatelj pripremljenosti za pametne tehnologije 1. Države članice s ciljem optimizovanja korištenja energije od strane tehničkih sistema zgrade postavljaju zahtjeve za sisteme u pogledu ukupnih energetskih svojstava, ispravne ugradnje i odgovarajućeg dimenzionisanja, podešavanja i nadzora tehničkih sistema zgrade koji se ugrađuju u postojećim zgradama. Države članice mogu te zahtjeve za sisteme primjenjivati i na nove zgrade. Zahtjevi za sisteme postavljaju se za nove tehničke sisteme zgrade te za zamjenu i modernizaciju postojećih tehničkih sistema i primjenjuju se u mjeri u kojoj je to tehnički, ekonomski i funkcionalno izvedivo. Države članice zahtijevaju da su nove zgrade, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, opremljene uređajima za samoregulisanje koji zasebno regulišu temperaturu u svakoj sobi ili, u slučajevima u kojima je to opravdano, u određenoj grijanoj zoni samostalne upotrebne cjeline zgrade. U postojećim zgradama postavljanje takvih uređaja za samoregulisanje zahtijeva se kada se zamjenjuju generatori toplote, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo. 2. U pogledu novih nestambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje barem jednog mjesta za punjenje u smislu Direktive	Nema odgovarajuće odredbe	Djelimično usklađeno	Djelimično usklađeno članom 26 Zakona o efikasnom korišćenju energije (Sl. list CG, 57/14 i 25/19) i propisom kojim se uređuju minimalni zahtjevi energetske efikasnosti zgrada. Za potpunu usklađenost potrebne izmjene tehničkih propisa u oblasti izgradnje objekata i propisa kojim se uređuje	IV kvartal 2023

2014/94/EU Evropskog parlamenta i Vijeća (*3) i kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kabele, za barem jedno od svakih pet parkirnih mjesta, kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se: (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta. Komisija do 1. januara 2023. izvješćuje Evropski parlament i Vijeće o mogućem doprinosu politike Unije o zgradama promicanju elektromobilnosti i, prema potrebi, u tom smislu predlaže mjere. 3. Države članice utvrđuju zahtjeve za postavljanje minimalnog broja mjesta za punjenje za sve nestambene zgrade sa više od dvadeset parkirnih mjesta do 1. januara 2025. 4. Države članice mogu odlučiti da neće utvrditi ili primjenjivati zahtjeve iz stavova 2. i 3. na zgrade čiji su vlasnici ili korisnici mala i srednja preduzeća, kako su definisana u glavi I. Priloga Preporuci Komisije 2003/361/EZ (*4). 5. U pogledu novih stambenih zgrada i stambenih zgrada koje se podvrgavaju većoj rekonstrukciji, s više od deset parkirnih mjesta, države članice osiguravaju postavljanje kanalske infrastrukture, to jest cijevi za električne kablove, za svako parkirno mjesto kako bi se u kasnijoj fazi omogućilo postavljanje mjesta za punjenje električnih vozila ako se: (a) parkiralište nalazi u zgradi i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura zgrade; ili (b) parkiralište nalazi neposredno uz zgradu i, u slučaju većih rekonstrukcija, mjerama obnove obuhvaćeni su parkiralište ili električna infrastruktura parkirališta. 6. Države članice mogu odlučiti da neće primjenjivati stavove 2., 3., i 5. na određene kategorije zgrada ako: (a) su, u pogledu stavova 2. i 5., zahtjevi za izdavanje građevinske dozvole ili istovjetni zahtjevi podneseni do 10. marta 2021.; (b) bi potrebna kanalska infrastruktura zavisila o mikro izolovanim sistemima ili se zgrade nalaze u najudaljenijim regijama u smislu člana 349. UFEU-a, ako bi to prouzročilo znatne probleme za rad lokalnih energetskih sistema te bi ugrozilo stabilnost lokalne mreže;			energetska efikasnost zgrada.	
---	--	--	-------------------------------	--

(c) troškovi postavljanja infrastrukture za punjenje i kanalske infrastrukture premašuju 7 % od ukupnog troška veće rekonstrukcije zgrade; (d) je zgrada javnog sektora već obuhvaćena uporedivim zahtjevima u skladu s prenošenjem Direktive 2014/94/EU. 7. Države članice predviđaju mjere za pojednostavljenje uspostave mjesta za punjenje u novim i postojećim stambenim i nestambenim zgradama i usredotočuju se na moguće regulatorne prepreke, uključujući postupke za izdavanje dozvola i suglasnosti, ne dovodeći u pitanje pravo država članica u području vlasništva i najma nekretnina. 8. Države članice razmatraju potrebu za koherentnim politikama u pogledu zgrada, održive i zelene mobilnosti i urbanističkog planiranja. 9. Države članice osiguravaju da se pri ugradnji, zamjeni ili modernizaciji tehničkih sistema zgrade procijene ukupna energetska efikasnost izmijenjenog dijela i, prema potrebi, cjelokupnog izmijenjenog sistema. Rezultati se dokumentuju i predaju vlasniku zgrade kako bi ostali dostupni i kako bi se mogli upotrebljavati za provjeru usklađenosti sa minimalnim zahtjevima utvrđenima u skladu sa stavom 1. ovog člana i izdavanje energetskih certifikata. Ne dovodeći u pitanje Član 12., države članice odlučuju hoće li zahtijevati izdavanje novog energetskog certifikata. 10. Komisija do 31. decembra 2019. donosi delegirani akt u skladu sa članom 23. kojim se ova Direktiva dopunjuje uspostavljanjem neobveznog zajedničkog sistema Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije. Ocjenjivanje se osnova na procjeni sposobnosti da se funkcionisanje zgrade ili samostalne upotrebne cjeline zgrade prilagodi potrebama stanara i mreže, te da se poboljša njena energetska efikasnost i sveukupna energetska svojstva. U skladu s Prilogom I.a, u okviru neobveznog zajedničkog sistema Unije za ocjenjivanje pripremljenosti zgrada za pametne tehnologije: (a) utvrđuje se definicija pokazatelja pripremljenosti za pametne tehnologije (b) utvrđuje se metodologija za njegov proračun. 11. Komisija do 31. decembra 2019. i nakon savjetovanja sa relevantnim dionicima donosi akt sa pojedinostima o tehničkim modalitetima za efikasnu provedbu sistema iz stava 10. ovog člana, što obuhvata vremenski okvir za neobvezujuću probnu fazu na nacionalnom nivou i pojašnjenje komplementarnog odnosa tog sistema s energetskim certifikatima iz člana 11.				
---	--	--	--	--

Taj sprovedbeni akt donosi se u skladu s postupkom ispitivanja iz člana 26. stava 3. (*3) Direktiva 2014/94/EU Evropskog parlamenta i Vijeća od 22. oktobra 2014. o uspostavi infrastrukture za alternativna goriva (SL L 307, 28.10.2014., str. 1.)." (*4) Preporuka Komisije od 6. maja 2003. o definiciji mikropreduzeća, malih i srednjih preduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).";" 6. u članu 10. stav 6. zamjenjuje se sljedećim: „6. Države članice povezuju svoje finansijske mjere za poboljšanje energetske efikasnosti u obnovi zgrada s ciljanim ili ostvarenim uštedama energije, određenima prema jednom od sljedećih kriterijuma ili više njih: (a) energetskim svojstvima opreme ili materijala koji se upotrebljava u obnovi; u tom slučaju opremu ili materijal koji se upotrebljava u obnovi postavlja instalater s odgovarajućim nivoom sertifikacije ili kvalifikacije; (b) standardnim vrijednostima za proračun ušteda energije u zgradama; (c) ostvarenim poboljšanjem zbog takve obnove uporedivih energetskih sertifikata izdanih prije i nakon obnove; (d) rezultatima energetskog pregleda; (e) rezultatima neke druge relevantne, transparentne i razmjerne metode kojom se pokazuje poboljšanje energetskih svojstava. 6.a Pomoću baza podataka o energetskim sertifikatima omogućuje se prikupljanje podataka o izmjerenoj ili proračunatoj potrošnji energije u obuhvaćenim zgradama, uključujući barem zgrade javnog sektora za koje je izdan energetski sertifikat, kako je navedeno u članu 13., u skladu sa članom 12. 6.b Barem anonimni podaci, koji su u skladu sa zahtjevima o zaštiti podataka na nivou Unije i nacionalnom nivou, stavljaju se na zahtjev na raspolaganje u statističke i istraživačke svrhe te vlasniku zgrade.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU Čl. 14 .i 15. zamjenjuje se sljedećim:	Redovni energetski pregled sistema Član 28 Vlasnik sistema grijanja nominalne toplotne snage 70 kW i veće dužan je da	Djelimično usklađeno	Potpuna usklađenost će se postići kroz izmjene i dopune propisa kojim se bliže uređuju	IV kvartal 2023

„Član 14. Pregled sistema grijanja 1.Države utvrđuju potrebne mjere za uspostavljanje redovnih pregleda dostupnih dijelova sistemâ grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora efektivne nazivne snage veće od 70 kW, poput generatora toplote, sistema kontrole i cirkulacione pumpe (pumpi) koji se upotrebljavaju za grijanje zgrada. Ti pregledi uključuju procjenu efikasnosti i dimenzionisanja generatora toplote u uporedbi s potrebama grijanja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora za optimizaciju njegove efikasnosti u tipičnim ili prosječnim uslovima rada. Ako nije bilo promjena u sistemu grijanja ili u kombinovanom sistemu grijanja i ventilacije prostora ili u pogledu potreba grijanja zgrade nakon pregleda sprovedenog u skladu s ovim stavom, države mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzionisanja generatora toplote. 2.Tehnički sistemi zgrade koji su strogo obuhvaćeni dogovorenim kriterijumima energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovoreni nivo poboljšanja energetske efikasnosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja efikasnosti na strani sistema, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1., pod uslovom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. 3.Države mogu umjesto stava 1. i pod uslovom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. odlučiti preduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene generatorâ toplote, drugih izmjena sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora i alternativnih rješenja za procjenu efikasnosti i odgovarajuće veličine tih sistema. Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstava ovog stava svaka država, podnošenjem izvještaja Komisiji, dokumentuje istovjetnost učinka tih mjera sa učinkom mjera iz stava 1. Takav izvještaj podnosi se u skladu sa primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja. 4.Države utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i ekonomski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sistema grijanja ili kombinovanog sistema grijanja i ventilacije prostora veća od 290 kW opremljene sistemima automatizacije i kontrole zgrada do 2025.	obezbijedi sprovođenje redovnih energetske pregleda sistema za grijanje. Vlasnik sistema za klimatizaciju nominalne rashladne snage 70 kW i veće dužan je da obezbijedi sprovođenje redovnih energetske pregleda sistema za klimatizaciju. Način i rokovi vršenja redovnih energetske pregleda sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju, kao i sadržaj izvještaja o izvršenom energetskom pregledu utvrđuju se propisom koji donosi Ministarstvo.		redovni energetski pregledi sistema za grijanje i sistema za klimatizaciju	
--	--	--	---	--

Sistemi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za: (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagođavanja korišćenja energije; (b) vrednovanje energetske efikasnosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu efikasnosti tehničkih sistema zgrade te obavještanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti; i (c) omogućavanje komunikacije s povezanim tehničkim sistemima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost sa tehničkim sistemima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača. 5. Države mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene: (a) funkcijom trajnog električnog nadzora kojim se mjeri efikasnost sistema te se vlasnike ili domare zgrada obavještava o znatnom smanjenju efikasnosti i potrebnom servisiranju sistema; i (b) efikasnim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generisanja, distribucije, skladištenje i korišćenja energije. 6. Zgrade koje su u skladu sa stavom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1. Član 15. Pregled sistema klimatizacije 1. Države utvrđuju potrebne mjere za uspostavljanje redovnih pregleda dostupnih dijelova sistema klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije efektivne nazivne snage veće od 70 kW. Ti pregledi uključuju procjenu efikasnosti i dimenzionisanja sistema klimatizacije u poređenju sa potrebama hlađenja zgrade i njima se, prema potrebi, uzimaju u obzir sposobnosti sistema klimatizacije ili kombinovanog sistema klimatizacije i ventilacije za optimizaciju njegove efikasnosti u tipičnim ili prosječnim uslovima rada. Ako nije bilo promjena u sistemu klimatizacije ili u kombinovanom sistemu klimatizacije i ventilacije ili u pogledu potreba hlađenja zgrade nakon pregleda sprovedenog u skladu sa ovim stavom, države mogu odlučiti da nije potrebno ponoviti procjenu dimenzionisanja sistema klimatizacije. Države koje zadržavaju strožije zahtjeve u skladu s članom 1. stavom 3. izuzete su od obveze da o njima obavijeste Komisiju.				
--	--	--	--	--

2. Tehnički sistemi zgrade koji su strogo obuhvaćeni dogovorenim kriterij umom energetske svojstava ili ugovornim sporazumom u kojem se navodi dogovoreni nivo poboljšanja energetske efikasnosti, poput ugovora o energetskom učinku, ili kojima upravlja operator komunalnih usluga ili mrežni operator te stoga podliježu mjerama praćenja efikasnosti na strani sistema, izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1., pod uslovom da je ukupni učinak takvog pristupa istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. 3. Države članice mogu umjesto stava 1. i pod uslovom da je ukupni učinak istovjetan onom koji proizlazi iz stava 1. odlučiti poduzeti mjere kako bi se osiguralo savjetovanje korisnika u pogledu zamjene sistemâ klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije, drugih izmjena sistema klimatizacije ili kombinovanog sistema klimatizacije i ventilacije i alternativnih rješenja za procjenu efikasnosti i odgovarajuće veličine tih sistema. Prije primjene alternativnih mjera iz prvog podstava ovog stava svaka država članica, podnošenjem izvješća Komisiji, dokumentira istovjetnost učinka tih mjera s učinkom mjera iz stava 1. Takvo izvješće podnosi se u skladu s primjenjivim obvezama planiranja i izvješćivanja. 4. Države članice utvrđuju zahtjeve kako bi se osiguralo da su, ako je to tehnički i gospodarski izvedivo, nestambene zgrade čija je efektivna nazivna snaga sistema klimatizacije ili kombinovanih sistema klimatizacije i ventilacije veća od 290 kW opremljene sistemima automatizacije i kontrole zgrada do 2025. Sistemi automatizacije i kontrole zgrada moraju biti sposobni za: (a) neprekidno praćenje, bilježenje, analizu i omogućavanje prilagođavanja korišćenja energije; (b) vrednovanje energetske efikasnosti zgrade s obzirom na referentne vrijednosti, otkrivanje gubitaka u pogledu efikasnosti tehničkih sistema zgrade te obavješćivanje osobe odgovorne za prostore ili tehničko upravljanje zgradom o mogućnostima poboljšanja energetske efikasnosti; (c) omogućavanje komunikacije sa povezanim tehničkim sistemima zgrade i drugim uređajima unutar zgrade te interoperabilnost sa tehničkim sistemima zgrade za različite vrste patentiranih tehnologija, uređaja i proizvođača. 5. Države mogu utvrditi zahtjeve kako bi se osiguralo da su stambene zgrade opremljene:				
---	--	--	--	--

(a) funkcijom trajnog elektro nadzora kojim se mjeri efikasnost sistema te vlasnike ili domare zgrada obavještava o znatnom smanjenju efikasnosti i potrebnom servisiranju sistema; i (b) efikasnim funkcijama kontrole za osiguravanje optimalnog generisanja, distribucije, skladištenja i korišćenja energije. 6.Zgrade koje su u skladu sa stavom 4. ili 5. izuzimaju se iz zahtjeva utvrđenih u stavu 1.”;				
Član 1. Izmjene Direktive 2010/31/EU član 19. zamjenjuje se sljedećim: „Član 19. Preispitivanje Komisija uz pomoć odbora osnovanog članom 26. preispituje ovu Direktivu najkasnije do 1. januara 2026. u svjetlu stečenih iskustava i napretka učinjenog tokom njene primjene te prema potrebi daje prijedloge. U okviru tog preispitivanja Komisija ispituje načine na koje bi države mogle primijeniti integrisane pristupe na nivou okruga ili susjedstva u politici Unije o zgradama i energetske efikasnosti, pritom osiguravajući da svaka zgrada ispunjava minimalne zahtjeve energetske svojstava, na primjer pomoću opštih programa obnove koji se primjenjuju na određeni broj zgrada u prostornom kontekstu umjesto u kontekstu pojedinačne zgrade. Komisija lično procjenjuje potrebu za daljim poboljšanjem energetske sertifikata u skladu sa članom 11.”; umeće se sljedeći član: Članak 19.a Studija izvodljivosti Komisija prije 2020. zaključuje studiju izvodljivosti, pojašnjavajući mogućnosti i vremenski okvir uvođenja pregleda samostalnih ventilacionih sistema i neobveznih pasoša za obnovu zgrada koje su dopuna energetskim certifikatima, kako bi se osigurao dugoročni plan postupne obnove određene zgrade koji se osniva na kriterijumima kvaliteta i izrađuje nakon	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

energetskog pregleda te u kojem su opisane relevantne mjere i radovi obnove kojima bi se mogla poboljšati energetska svojstva.”; 10. u članu 20. stavu 2. prvi podstav zamjenjuje se sljedećim: 2.Države vlasnicima ili najmoprimcima zgrada lično pružaju informacije o energetskim sertifikatima, među ostalim o njihovoj svrsi i ciljevima, troškovno efikasnim mjerama i, prema potrebi, finansijskim instrumentima za poboljšanje energetskih svojstava zgrade te o zamjeni kotlova na fosilna goriva održivijim alternativama. Države pružaju informacije putem pristupačnih i transparentnih savjetodavnih alata poput savjeta o obnovi i jedinstvenih kontaktnih tačaka (one-stop-shops).”; član 23. zamjenjuje se sljedećim: Članak 23. Izvršavanje delegiranja ovlašćenja 1.Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku. 2.Ovlašćenje za donošenje delegiranih akata iz člana 5., 8. i člana 22. dodjeljuje se Komisiji na period od pet godina počevši od 9. jula 2018. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju i Ovlašćenje najkasnije devet mjeseci prije kraja perioda od pet godina. Delegiranje Ovlašćenja prećutno se produžuje za period jednakog trajanja, osim ako se Evropski parlament ili Vijeće tom produženju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog perioda. 3.Evropski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje Ovlašćenje iz članova 5., 8. i 22. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje Ovlašćenja koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u Službenom listu Evropske unije ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utiče na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. 4.Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucionalnom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. aprila 2016. 5.Čim donese delegirani akt, Komisija ga istovremeno saopštava Evropskom parlamentu i Vijeću.				
--	--	--	--	--

6.Delegirani akt donesen na temelju članova 5., 8. ili 22. stupa na snagu samo ako ni Evropski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od saopštenja tog akta Evropskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Evropski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produžuje za dva mjeseca na inicijativu Evropskog parlamenta ili Vijeća.”; Čl. 24. i 25. brišu se; član 26. zamjenjuje se sljedećim: Članak 26. Postupak odbora 1.Komisiji pomaže odbor. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011. 2.Pri upućivanju na ovaj stav primjenjuje se člana 4. Uredbe (EU) br. 182/2011. 3.Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.”; 14. prilozi se mijenjaju u skladu sa Prilogom ovoj Direktivi.				
Član 2. Izmjena Direktive 2012/27/EU Član 4. Direktive 2012/27/EU zamjenjuje se sljedećim: Član 4. Obnova zgrada Prva verzija dugoročnih strategija država za podsticanje ulaganja u obnovu nacionalnog fonda stambenih i poslovnih zgrada, javnih i privatnih, objavljuje se do 30. aprila 2014. i nakon toga ažurira svake tri godine te dostavlja Komisiji u sklopu nacionalnih akcionih planova za energetske efikasnost.”.	Nema odgovarajuće odredbe	Neprenosivo		

Član 3. Prenošenje 1. Države stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja sa ovom Direktivom do 10. marta 2020. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih odredaba. Kada države donose te odredbe, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadrže i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima kojima se prenosi Direktiva 2010/31/EU ili Direktiva 2012/27/EU smatraju upućivanjima na te direktive kako su izmijenjene ovom Direktivom. Države određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave. 2. Države Komisiji dostavljaju tekst glavnih odredaba nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva. Član 4. Stupanje na snagu Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u Službenom listu Evropske unije.				
--	--	--	--	--